

Klaipėdos apskrities viršininko administracija

Klaipėdos apskrities teritorijos B E N D R A S I S P L A N A S

Plėtros koncepcija

Planavimo organizatorius:
Klaipėdos apskrities viršininkas

Plano rengėjas:
"Atkalos projektai"

Klaipėda, 2008

Klaipėdos apskrities plėtros koncepcija – apskrities teritorijos bendrojo plano conceptualioji dalis, kurioje aptariamos teritorijoje vykstančių procesų tendencijos, nustatomi teritorijos raidos bendrieji tikslai ir svarbiausios teritorijos plėtros kryptys. Dokumentas parengtas vadovaujantis teritorijų planavimą reglamentuojančiais teisės aktais, įsigaliojusiais nuo 2004 09 28.

Klaipėdos apskrities plėtros koncepcija parengta, vadovaujantis Klaipėdos apskrities teritorijos bendrojo plano preliminarinių sprendinių teiginiais pakoreguotais pagal 2005-2007 metų statistikos duomenis. Rengiant šį dokumentą taip pat buvo įvertinta: regiono teritorinės administracinės sistemos pasikeitimai įvykę 2001 metais ir 2001-2007 metais parengtų regiono savivaldybių strateginių ir bendrųjų planų nuostatos.

Šiame dokumente svarbiausias dėmesys skirtas erdvinės plėtros aspektams, t.y. toms problemoms, konfliktinėms situacijoms ir plėtros tendencijoms, kurios turi vienokią ar kitokią teritorinę raišką.

TURINYS

1. Bendrosios nuostatos

- 1.1. Planavimo objektas ir planavimo proceso eiga
- 1.2. Bendrieji reikalavimai, kuriais vadovaujasi Klaipėdos apskritis, planuodama teritorijos raidą
- 1.3. Teritorijos plėtros koncepcijos paskirtis

2. Esamos regiono padėties vertinimas

3. Klaipėdos regiono raidos prognozės

- 3.1. Darni regiono plėtra
- 3.2. Regiono ūkio plėtra
- 3.3. Gyvenimo kokybė
- 3.4. Gamtos išteklių ir aplinkos kokybė
- 3.5. Susisiekimo ir inžinerinės infrastruktūros plėtra

4. Koncepcija. Sprendiniai

- 4.1. Svarbiausios regiono raidos prielaidos
- 4.2. Bendroji erdvinės raidos koncepcija
- 4.3. Arealų funkciniai (naudojimo) prioritetai
- 4.4. Teritorijos tvarkymo reglamentavimo ypatumai
- 4.5. Siūlomi regioninės politikos organizavimo būdai ir priemonės

Informacijos šaltinių sąrašas

1 Bendrosios nuostatos

1.1. Planavimo objektas ir planavimo proceso eiga

Planavimo objektas

Klaipėdos apskritį (planuojamą teritoriją) sudaro Klaipėdos, Palangos miestų savivaldybių, Neringos savivaldybės, taip pat Klaipėdos rajono, Šilutės rajono, Kretingos rajono ir Skuodo rajono savivaldybių teritorijos. Planuojamos teritorijos plotas – 520 900 ha. Jame gyvena 379 472 nuolatinių gyventojų, vidutinis gyventojų tankumas – 72,8 gyv./km² (2007 m. pradžioje)

Teritorijos dalis papildomai administruoja saugomų teritorijų direkcijos (Kuršių nerijos nacionalinio parko, Pajūrio, Nemuno deltos, Salantų regioninių parkų direkcijos), taip pat Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija.

Planavimo proceso eiga

1994 metai – tai Klaipėdos regiono bendrojo planavimo pradžia. Šis projektas inicijuotas kaip pirmasis ir pavyzdinis regioninis bendrojo planavimo projektas. Parengta skaitmeninė duomenų bazė.

1995 metai – Klaipėdos mokslininkų sąjungos skyriaus kūrybinė grupė (S. Vaitiekūnas, A. Mureika, A. Urbis) išanalizavo regiono tikrąją būklę, nustatė apskrities bendrojo plano rengimo darbų organizavimo principus, parengė darbų programą, kuriai pritarė Klaipėdos apskrities taryba 1995-09-26 sprendimu Nr.6.

1996 metai – paskelbtas konkursas “Klaipėdos apskrities bendrojo plano projektavimo grupei parinkti”. Konkurso laimėjo Klaipėdos universiteto kūrybinė grupė. 1996 m. birželio 11 d. pasirašyta sutartis. Iki metų pabaigos plano rengėjas atliko šiuos darbus: patikslino projektavimo sąlygas ir programą, surinko duomenis ir atliko pirminius tyrimus, išanalizavo ir apibendrino sukauptus duomenis.

1997 metai – pakoreguotas Klaipėdos apskrities bendrojo plano kalendorinis projektavimo darbų grafikas. Per metus plano rengėjas atliko šiuos darbus: apibendrino duomenis ir pagrindė apskrities raidos tikslus, grafiškai išpildė preliminarinius sprendinius, suformulavo pagrindinius teiginius.

1998 metai – nutraukiama sutartis su plano rengėju, t.y. Klaipėdos universiteto kūrybine grupe. Nutraukiant sutartį, atlikta II etapo penktoji dalis “Preliminarių sprendinių (raidos tikslų ir gairių) pristatymas savivaldybėms, koordinacinei ir priežiūros grupei, apskrities administracijai, jų aprobavimas”, taip pat pusė šeštosios dalies “Pastabų ir pageidavimų analizė. Papildomų duomenų surinkimas ir apibendrinimas”.

1999 – 2000 metai – nepriklausomas ekspertas (“Atkulos projektai”) apibendrino visą Klaipėdos apskrities bendrojo plano rengimo medžiagą ir parengė preliminarinius sprendinius.

2001 metais bendrojo plano dalių vadovai A. Mureika, P. Grecevičius ir A. Urbis kartu su K. Vaitiekūnu atnaujino duomenis ir pakoregavo preliminarinius sprendinius.

2003 metai – nepriklausomas ekspertas (“Atkulos projektai”) parengė galutinę sprendinių redakciją.

2004 - 2006 metai – nepriklausomas ekspertas (II“Atkulos projektai”), vadovaudamasis nauja teritorijų planavimo įstatymo redakcija ir kitais teisės aktais,

parengė plėtros koncepcijos variantus, juos pristatė svarstyti savivaldybėms, atliko SPAV procedūrą.

2007-2008 metai - nepriklausomas ekspertas (II“Atkulos projektai”) atnaujino duomenis, pakoregavo koncepciją pagal savivaldybių ir valstybinių institucijų pateiktas pastabas ir teikia ją aprobuoti.

1.2. Bendrieji reikalavimai, kuriais vadovaujantis planuojama Klaipėdos apskrities teritorijos raida

Rengiant Klaipėdos apskrities plėtros koncepciją ir bendrojo plano sprendinius, buvo atsižvelgta į šių dokumentų nuostatas:

* Jungtinių Tautų aplinkos ir plėtros konferencijos ataskaita (Agenda 21), Rio de Janeiro, 1992 metais pasirašyta dalyvavusių šalių vyriausybės vadovų, taip pat ir Lietuvos Respublikos;

* Baltijos jūros regiono vizija ir strategijos 2010. Nuo vizijos prie veiksmo (patvirtinta ketvirtojoje ministrų, atsakingų už teritorijų planavimą ir plėtrą, konferencijoje Stokholme 1996 m. spalio 22 d.);

* Aplinkos ir plėtros darbo programa 21 Baltijos jūros regione (An Agenda 21 for the Baltic Sea Region), patvirtinta Baltijos jūros šalių ministrų konferencijoje Nyborge 1998 m. birželio 22–23 d.;

* Lietuvos regioninės politikos metmenys. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. liepos 21 d. nutarimas Nr. 902

* Europos erdvinės plėtros perspektyva ESDP, pritarta neoficialioje ministrų, atsakingų už erdvinį planavimą, taryboje Potsdame, 1999 m. gegužę;

* Valstybinis strateginis atliekų tvarkymo planas, patvirtintas LR Vyriausybės 2002 m. balandžio 12 d. nutarimu Nr. 519, LR Vyriausybės 2007 m. spalio 31 d. nutarimo redakcija Nr. 1224 (Žin., 2002, Nr. 40-1499; 2007, Nr.122-5003)

* Valstybinė pavojingų atliekų tvarkymo programa, patvirtinta LR Vyriausybės 1999 m. birželio 9 d. nutarimu Nr. 761;

* Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-2008 metų veiklos programa, pritarta LR Seimo 2004 m. gruodžio 14 d. nutarimu Nr. X-43;

* Valstybės ilgalaikės raidos strategiją, patvirtinta LR Seimo 2002 m. lapkričio 12 d. nutarimu Nr. IX-1187 (Žin., 2002, Nr.113 – 5029)

* Nacionalinė darnaus vystymosi strategija, patvirtinta LR Vyriausybės 2003 m. rugsėjo 11 d. nutarimu Nr. 1160;

* Nacionalinė energetikos strategija, patvirtinta LR Seimo 2007 m. sausio 18 d. nutarimu Nr. X-1046 (Žin., 2007, Nr. 11-430);

* Klaipėdos regiono plėtros planas 2004-2006 m., Klaipėda 2003;

* 2007-2013 m. Klaipėdos miesto plėtros strateginis planas, patvirtintas Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos sprendimu 2007 m. rugsėjo 27 d. Nr. T2-285;

* Palangos miesto plėtros iki 2015 metų strateginis planas su pakeitimais, patvirtintai Palangos miesto savivaldybės tarybos 2005 m. gruodžio 8 d. sprendimu Nr. T2-235;

* Neringos savivaldybės strateginis plėtros planas 2007-2013 metams, patvirtintas Neringos savivaldybės tarybos 2007 m. rugsėjo 05 d. sprendimu Nr. T1-132

* Klaipėdos rajono plėtros strateginis planas 2004-2012 metams;

- * Kretingos rajono 2007-2013 metų plėtros planas, patvirtintas Kretingos rajono savivaldybės tarybos 2007 m. kovo 29 d. sprendimu Nr. T2-74;
- * Skuodo rajono savivaldybės 2007-2013 metų strateginis plėtros planas;
- * Šilutės rajono strateginis planas 2005-2014 metams, patvirtintas Šilutės rajono savivaldybės tarybos 2004 m. liepos 15 d. sprendimu (pakoreguotas 2008 metais);
- * Lietuvos Respublikos teritorijos bendrasis planas, patvirtintas LR Seimo 2002 m. spalio 29 d. sprendimu Nr. IX-1154;
- * Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano įgyvendinimo priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. gruodžio 9 d. nutarimu Nr. 1568;
- * Klaipėdos miesto bendrasis planas, patvirtintas Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos 2007 m. balandžio 5 d. sprendimu Nr. T2 – 110;
- * Klaipėdos rajono savivaldybės teritorijos bendrasis planas, patvirtintas Klaipėdos rajono savivaldybės tarybos 2005 m. gruodžio 29 d. sprendimu Nr. T11 – 405;
- * Klaipėdos ir Tauragės apskričių pasirengimo potvyniams ir potvynių padariniams šalinti 2007 – 2015 metų programą (Žin. 2006, Nr. 132-5007);
- * Kompleksinė Nemuno žemupio ir Kuršių marių vandens išteklių apsaugos ir racionalaus naudojimo programa (Žin., 2002, Nr. 62-2545);
- * Kuršių marių vandens kokybės gerinimo programą (Žin., 2006, Nr. 71 – 2629)
- * Miškingumo didinimo programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2002 m. gruodžio 2 d. įsakymu Nr. 616/471;
- * Kaimo plėtros plano 2004-2006 metų pagrindinės nuostatos, patvirtintos LR Vyriausybės 2003 m. spalio 22 d. nutarimu Nr. 1317;
- * Lietuvos Baltijos jūros krantų tvarkymo programa 2008 – 2013 m.;
- * Pajūrio juostos tvarkymo programa 2008 – 2013 m., patvirtinta LR aplinkos ministro 2008 m. sausio 31 d. įsakymu Nr. D1-88.

1.3. Teritorijos plėtros koncepcijos paskirtis

Klaipėdos apskrities plėtros koncepcija – tai regiono plėtros strateginės nuostatos 20 metų. Koncepcijos nuostatos yra rekomendacinio pobūdžio. Jomis turėtų vadovautis apskrities bendrojo planavimo proceso dalyviai, savivaldybės, valstybės institucijos, fiziniai ar juridiniai asmenys 2006-2027 metais plėtodami veiklą apskrities teritorijoje, rengdami teritorijų planavimo dokumentus, tikslindami arba keisdami galiojančių teritorijų planavimo dokumentų sprendinius.

Aprobuotos koncepcijos nuostatų nereikia suprasti kaip statišką veiklos tikslų ir veiksmų sąrašą. Koncepcija – schema (rekomendacija), kuria turėtų vadovautis regione veikiantys ūkio, valdžios ir valdymo subjektai planuodami savo veiksmus, intervencijas, investicijas siekdami atsižvelgti į įvairių regiono vietovių išteklius, plėtros galimybes ir vietos poreikius. Koncepcija – yra orientyras visiems siekiantiems darnios Klaipėdos regiono plėtros.

Aprobuotos koncepcijos nuostatos įgyvendinamos, parengus kiekvieniems dešimčiai metų Klaipėdos apskrities bendrojo plano sprendinius, kitus teritorijų planavimo dokumentus, regiono plėtros programas ir projektus teisės aktuose nustatyta tvarka.

Su Klaipėdos apskrities plėtros koncepcija turi teisę susipažinti visi norintys Lietuvos ir užsienio piliečiai, ūkio subjektai, asmenys, turintys arba valdantys nekilnojamąjį turtą Klaipėdos apskrities teritorijoje, visuomeninės organizacijos, politinės partijos ir judėjimai.

Visų patvirtintų ir Klaipėdos apskrities teritorijų planavimo registre užregistruotų teritorijų planavimo dokumentų sprendiniai, prieštaraujantys aprobuotos Klaipėdos apskrities plėtros koncepcijos nuostatomis, turi būti peržiūrėti rengiant Klaipėdos apskrities bendrojo plano sprendinius ir tarpusavyje suderinti teisės aktų nustatyta tvarka.

2 Esamos regiono padėties vertinimas

DARNIOS REGIONO PLĖTROS PROBLEMOS

- Šiuo metu dauguma Klaipėdos apskrities gyventojų, paslaugų ir ūkinės veiklos sukonzentruota regiono plėtros centruose – Klaipėdoje ir Palangoje. Regiono gyvenviečių sistemos pcentriai Šilutė, Gargždai, Kretinga, Skuodas plėtojami lėtai. Mažiausią potencialą turi Skuodo rajonas. Jis menkai susijęs su bendra regiono ekonomine plėtra. *Tokią situaciją būtų tikslinga keisti decentralizuojant ekonominę ir urbanistinę plėtrą regione;*
- Skuodo rajono savivaldybė šiuo metu yra problematiškiausia apskrities teritorija, menkai susijusi su bendra regiono plėtra. Rajonas nepajėgus teikti gyventojams ir ūkio subjektams viso būtinų paslaugų kompleksą;
- Šiuo metu dauguma regiono gyventojų gyvena miestuose, ryškėja kaimo gyvenamųjų vietovių nykimo tendencijos;
- Gamtos išteklių, esantys pakrantės zonoje, patiria nuolatinį ir didėjantį ekonominės plėtros ir intensyvios rekreacijos spaudimą.

REGIONO ŪKIO PLĖTRA

- Ekonominiu požiūriu Klaipėdos apskritis yra vienas iš sparčiausiai besivystančių Lietuvos regionų. Regiono teritoriją galima išskaidyti į tris dalis: kurortai (Palanga, Neringa), ekonominės plėtros centrai (Klaipėda, Palanga), agrariniai rajonai (Šilutės, Skuodo);
- Užsienio investicijos sėkmingai naudojamos regiono plėtrai. Valstybės investicijos yra netiesioginės. Tikslinga kurti užsienio ir vietos investicijoms palankią aplinką;
- Turizmo ir rekreacijos plėtros požiūriu Klaipėdos apskritis turi nemažai neišnaudoto potencialo. Tam įtakos turi tokie nepalankūs veiksniai kaip nepakankamai išplėtotas turizmo infrastruktūra, neišvystytas mažųjų uostų tinklas, užterštas Kuršių marių vanduo, nepakankama vietos gyventojų bendravimo kultūra ir išsilavinimas ir kt. Šilutės rajone esančių ir naujai statomų mažųjų uostų ir priplaukų infrastruktūros plėtra yra svarbus Nemuno ir Kuršių marių regiono vandens turizmo plėtros veiksnys, skatinantis investicijų pritraukimą į Klaipėdos apskritį;

- Vienas iš veiksnių, turinčių didžiausią įtaką regiono plėtrai, yra Klaipėdos valstybinio jūrų uosto pajėgumų didinimas bei su juo susijusios pramonės plėtra. Šiuo metu didelis dėmesys skiriamas uosto modernizavimui, taip pat jį aptarnaujančios transporto infrastruktūros (automobilių bei geležinkelio linijų) tobulinimui. Be to yra priimtas sprendimas atstatyti Šventosios jūrų uostą, statyti giliavandenį jūrų uostą;
- Paminėtini trukdžiai žemės ūkio plėtrai – mažas vidutinio ūkio dydis ir didelis smulkių nekonkurencingų ūkių skaičius – iš esmės atitinka bendrą Lietuvos situaciją. Regiono žemės ūkio problemos sprendžiamos bendrame kontekste;
- Regione išplėtota mažmeninė prekyba, tačiau kitų mokamų paslaugų ypač mažesniuose miesteliuose, kaimuose trūksta ir ūkio subjektams, ir gyventojams, be to teikiamų paslaugų kokybė yra žemo lygio;
- Dauguma Klaipėdos apskrityje veikiančių įmonių yra smulkios ir vidutinės (nors jos sukuria mažesnę BVP dalį). Aplinka regione, o ypač mažuose miestuose ir kaimo vietovėse, tokiam verslui plėtotis yra nepalanki.

GYVENIMO KOKYBĖ

- Daugumai regiono gyventojų yra svarbi miesto gyvenamoji aplinka, jos teikiami privalumai, tačiau miestų gyvenamųjų teritorijų aplinka yra nepatenkinama (didelis užstatymo tankis, nepakankamai tvarkomi želdynai, prasta estetinė būklė ir kt.);
- Gyventojų apsirūpinimas būstu yra pakankamas. Plečiantis gyvenamajai statybai Klaipėdoje šis rodiklis didėja;
- Klaipėdos apskrityje esanti mokymo sistema, nors ir teikia visų lygmenų specialistų rengimo paslaugas, nėra integruota. Aukštosios ir aukštesniosios mokyklos rengia darbo rinkoje nepaklausius specialybių darbuotojus;
- Regione nepakankamai išplėtoti globos ir rūpybos sistema, visuomeninių ir privačių socialinių paslaugų įstaigų tinklas. Savivaldybėse jis išdėstytas netolygiai, be to, reikėtų kelti ir šių paslaugų kokybės lygį;
- Gyvenimo kokybė labai skiriasi regiono plėtros centruose ir periferiniuose rajonuose. Prasčiausia situacija yra kaimo vietovėse, kur gyvenimo sanitarinės sąlygos neatitinka valstybės nustatytų normatyvų;
- Kaimo vietovių gyvenimo kokybė nepatenkinama įvairiais požiūriais (trūksta įvairių viešųjų ir privačių paslaugų, darbo vietų ir kt.). Regione stebimas nuolatinis ir besitęsiantis kaimo gyvenviečių nykimas ir mažėjimas.

GAMTOS IŠTEKLIAI IR APLINKOS KOKYBĖ

- Apskrities rekreacijos ištekliai yra tinkami plėtoti įvairių formų poilsį ir turizmą: automobilių, vandens, pėsčiųjų, dviračių, gamtinį, kultūrinį, religinį ir kita.;
- Net 30 % Klaipėdos apskrities teritorijos taikomi įvairūs ūkinės veiklos apribojimai, tačiau teisiniuose aktuose nėra numatyta jokių kompensacijų gyventojams, ūkiniams subjektams. Tokia padėtis stabdo vietos ūkinės veiklos plėtrą, skatina depopuliaciją šiose teritorijose;

- Oro ir vandens tarša apskrityje yra nemaža. Nepakankamai pasirūpinta tinkamomis techninėmis priemonėmis jai mažinti. Aplinkos būklė blogėja ir dėl neefektyvaus atliekų tvarkymo ir valymo;
- Šiuo metu kai kurių kranto ruožų kraštovaizdis keičiasi dėl suintensyvėjusių jūros ir marių abrazijos procesų. Krantų tvarkymas vykdomas vadovaujantis Helsinkio komisijos rekomendacijomis (HELCOM, 1996). Prioritetas suteikiamas krantotvarkinėms priemonėms, pagrįstomis gamtinio analogų imitavimo principais. Per paskutinius penkerius metus (2003-2008 m.) atlikti kranto tvarkymo darbai davė teigiamus rezultatus, juos būtina tęsti;
- Registruotų kultūros vertybių skaičius regione yra didelis ir turi tendenciją didėti. Tačiau kultūros paveldo techninė būklė regione yra kritiška. Vertybių savininkai ir naudotojai nesugeba tinkamai jomis pasirūpinti;
- Gamtos ir kultūros vertybių naudotojai yra menkai išprusę, neaukšta aplinkosaugos specialistų kvalifikacija.

SUSISIEKIMO IR INŽINERINĖS INFRASTRUKTŪROS PLĖTRA

- Dauguma infrastruktūros sistemų Klaipėdos apskrityje yra monopolizuotos. Siekiant sukurti palankias sąlygas gyventojams bei regiono ūkiui, tikslinga skatinti konkurenciją ir privačią iniciatyvą infrastruktūros ir komunalinių paslaugų tiekimo srityje;
- Vienintelio magistralinio dujotiekio, aprūpinančio Klaipėdos regioną, gamtinėmis dujomis pajėgumai yra riboti, tačiau šiuo metu pakankami. Ateityje buvo prognozuojamas didesnis šio energijos šaltinio vartojimas. Tačiau kylant gamtinių dujų kainoms tikėtina, kad jų vartojimas neaugs taip sparčiai kaip buvo manyta;
- Klaipėdos regione yra palankios sąlygos plėtoti netradicinius elektros energijos gamybos būdus (vėjo energija, geoterminė energija). Šioje srityje jau padaryta nemaža pažanga: veikia pirma Lietuvoje vėjo jėgainė, ištyrinėti ir planuojami eksploatuoti žemės gelmių šiluminės energijos ištekliai, Klaipėdoje pastatyta pirmoji centralizuota geoterminė parodomoji šilumos jėgainė;
- Geležinkelio transportas aptarnauja Klaipėdos jūrų uostą ir turi galimybes papildyti susisiekimo sistemą apskrities teritorijoje. Šiuo metu jau pradėtas Klaipėdos geležinkelio mazgo ir jo infrastruktūros modernizavimas. Dėl giliavandens uosto prie Melnragės statybos geležinkelių tinklas turės būti pertvarkomas. Keleivių susisiekimo linijos uždaromos kaip nuostolingos. Pasikeitus geopolitinei situacijai apmirę krovinių gabenimas geležinkelio linijomis Pagėgiai – Klaipėda ir Klaipėda - Skuodas;
- Apskrities magistraliniai keliai yra gerų techninių parametru, tačiau krašto keliai yra ypač prastos būklės, t.y. neužtikrintas saugumas regiono vidaus susisiekimo keliuose;
- Sparčiai augant Klaipėdos regiono pramoniniam potencialui, didėja Palangos oro uosto reikšmė;
- Mažiausiai ryšio priemonių tenka regiono kaimo vietovių gyventojams. Pažymėtina tai, kad mažas apsirūpinimas telefonais yra ir potvynių užliejamose teritorijose. Taigi ryšio paslaugas būtina plėtoti;

- Potvynių padariniams likviduoti kasmet neracionaliai naudojamos didelės valstybės biudžeto lėšos ir vietos materialinės lėšos. Tačiau reikėtų ne likviduoti pasekmes, o vykdyti prevencines priemones, numatytas Klaipėdos ir Tauragės apskričių pasirengimo potvyniams ir potvynio padariniams šalinti 2007-2015 m. programoje;
- Teritorijas, esančias Baltijos jūros kranto zonoje (Klaipėdos, Palangos miestai, Neringa) periodiškai niokoja audros ir stiprūs, kartais uraganiniai, vėjai. Šiuo metu jau pradėtos įgyvendinti krantų apsaugos ilgalaikės techninės priemonės pagal HELCOM rekomendacijas ir Pajūrio juostos tvarkymo programą 2008 – 2013 m., patvirtintą LR aplinkos ministro 2008 m. sausio 31 d. įsakymu Nr. D1-88, taikomos gamtinio analogo priemonės;
- Infrastruktūros koridoriai regione susiformavo tik atkarpomis. Nėra sukurta vieninga infrastruktūros koridorių sistema, skirta infrastruktūros sistemų plėtrai.

3 Klaipėdos regiono raidos prognozės

3.1. Darni regiono plėtra

Veikiama šalies masto ekonomikos veiksnių, plėtosis Lietuvos metropolinės ašies dalis Klaipėda–Šiauliai. Klaipėda toliau bus plėtojama kaip vienas stambiausių ir turinčių didžiausią plėtros potencialą Lietuvos ekonominės plėtros centrų. Palanga (Palanga, Šventoji), Neringa (Juodkrantė, Nida) ateityje bus toliau plėtojami kaip svarbiausi Lietuvos kurortai, turizmo ir poilsio paslaugų centrai.

Jei nebus sukurtos papildomos plėtros prielaidos regiono šiaurinėje dalyje, ateityje Skuodo rajono būklė socialiniu, ūkio plėtros požiūriu vis prastės. Todėl tikslinga numatyti specialias priemones integruoti šį rajoną į regiono struktūrą.

Prognozuojama, kad užstatytų teritorijų plotai Klaipėdoje, Palangoje ir Neringoje padidės apie 15% (3400 ha), o gyventojų skaičius padidės apie 10%. Vasarą juose gyvens ir poilsiaus apie 350 tūkst. žmonių.

Prognozuojama aktyvi kaimo gyventojų migracija į miestus. Dėl to ištuštės ir sparčiai nyks kaimai, vienkiemiai, ypač tie, prie kurių arti nėra jokio vandens telkinio, tinkamo rekreacijai. Šie procesai planuojamo laikotarpio pabaigoje gali pakeisti regiono kraštovaizdį ir kaimo vietovių urbanistinę struktūrą. Kaimo aplinka priklausys nuo mažų miestų ir kaimo plėtros centrų, kuriuose koncentruosis paslaugos bei funkcijos, gyvybingumo.

Kaimo vietovės vystysis, plečiant ekonominių veiklų, kurių pagrindą iki šiol sudarė žemės ūkis ir miškininkystė, įvairovę. Tradiciniai kaimiškieji sektoriai, tokie kaip žemės ūkis, miškininkystė ir žuvininkystė, ir toliau vaidins svarbiausią vaidmenį, plėtojant gyvybingą ir įvairiapusišką kaimo bendruomenę. Kaimo vietovių ekonomikos pagrindą sudarys efektyvių tradicinių sektorių ir efektyviai besivystančių

naujų sektorių, pvz., turizmo, smulkaus ir vidutinio verslo, vietinių paslaugų, pridėtinės vertės veiklų ir kitų veiklų ūkiuose, derinys

3.2. Regiono ūkio plėtra

Klaipėdos regionas ir toliau išlaikys vienus geriausių Lietuvoje ekonominės plėtros tempus. Regiono ūkio integracijos laipsnis į šalies, Europos ir kitų regionų ekonomiką didės. Tikėtina, kad tik smulkaus ir vidutinio verslo įmonės naudos vietos išteklius ir teiks paslaugas regiono ar šalies rinkoje.

Pramonės plėtros galimybės regione dar nėra išsemtos. Perspektyviausios regiono pramonės šakos – maisto pramonė, laivų statyba ir remontas, medžio apdirbimas, lengvoji pramonė, chemijos pramonė, biodegalų gamyba. Prognozuojama tolesnė Klaipėdos laisvosios ekonominės zonos (LEZ) plėtra. Ateityje pramonės plėtrai gali būti panaudotos šiuo metu regiono miestuose nevysiškai išnaudotos pramonės rajonų teritorijos. Tikslinga plėtoti atitinkamą infrastruktūrą tose teritorijose.

Ateityje vis didesnę reikšmę verslo plėtrai įgis moderniomis technologijomis pagrįsti gamybos būdai ir paslaugos. Siekiant atlaikyti vis didėjančią konkurenciją teks specializuotis kuriant ir gaminant aukštesnės pridėtinės vertės produktus, prioritetą turi būti skiriamas inovatyvioms technologijoms.

Klaipėdos jūrų uostas ir su juo susijusi pramonė ateityje turės vis didesnę reikšmę ne tik regiono, bet ir Lietuvos šiaurinių regionų ekonominei plėtrai. Siekiant užtikrinti Klaipėdos jūrų uosto konkurencingumą Baltijos jūros regione ir svarbiausių vartų į Baltijos regioną poziciją planuojama giliavandenių jūrų uosto statyba. Dėl to regione sparčiai plėtosis krovinių gabenimo ir saugojimo infrastruktūra (logistikos centrai, sandėlių paslaugos, geležinkelio paslaugos ir kt.).

Planuojama atstatyti ir išplėsti Šventosios jūrų uostą. Tai turės daugiausia įtakos turizmo plėtrai regione. Kitų mažųjų uostų bei prieplaukų įrengimas Kuršių mariose ir Nemuno deltoje taip pat skatins turizmo paslaugų plėtrą. Mažųjų uostų ir prieplaukų plėtra numatoma Svencelėje, Drevernoje, Preiloje, Pervalkoje, taip pat jūros pusėje ties Nida ir Juodkrante (prieplaukos su pakrovimo iškrovimo aikštelėmis).

Klaipėdos apskrityje yra dar daug nepanaudotų rekreacijos išteklių, todėl ateityje galima prognozuoti sparčią turizmo ir rekreacijos paslaugų plėtrą, tikėtis augančių turistų srautų kaip iš Lietuvos, taip ir iš užsienio.

Žemės ūkyje jau dabar pastebimi ūkininkų ūkių stambėjimo, kooperacijos tendencijos, ateityje jie išliks ir tęsis. Tikėtina, kad norint padidinti žemės ūkio produkcijos konkurencingumą vietinėje ir ES rinkoje, didės investicijos į naujas, šiuolaikines žemės ūkio technologijas. Vis daugiau ūkių specializuosis konkrečiose žemės ūkio srityse. Prognozuojama, kad spartės alternatyvių žemės ūkio veiklų (tarp jų ir vis populiarėjančio kaimo turizmo) plėtra kaimuose. Visame regione yra galimybė remti pasyvų kaimo turizmą, susietą su kitomis pirminio ekonomikos sektoriaus veiklomis.

3.3. Gyvenimo kokybė

Regione pastebimos miesto gyventojų skaičiaus augimas. Ateityje ši tendencija gali dar labiau ryškėti, tačiau to pasekmė gali būti kaimo vietovių nykimas, taip pat įvairūs demografiniai pokyčiai. Nesiėmus jokių priemonių dalis kaimų sunyks, pasikeis kaimo vietovių kraštovaizdis.

Tarp miestų ir kaimų vykę nuolatiniai žmonių ir paslaugų mainai dėl globalizacijos procesų gerokai susilpnėjo, pasikeitė šių mainų turinys. Plėtosis ES skatinama *miesto-kaimo partnerystė*. Pastebima aukštos kokybės paslaugų koncentracija aukštesnio lygmens gyvenviečių sistemos centruose. Aplinkos ir gyvenimo kokybė kaimo vietovėse priklauso nuo žemesnio lygmens (3-4 lygmens) urbanistinių centrų, kuriuose koncentruojasi paslaugos kaimo gyventojams ir verslui, potencialo plėtros. Skatinant užimtumo galimybių kaime plėtrą, bus išlaikyta reikalinga kritinė gyventojų masė 3-4 lygmens urbanistiniuose centruose.

Pradėjus vykdyti socialinių paslaugų (švietimo sistemos, sveikatos apsaugos sistemos, socialinės rūpybos sistemos, sveikatingumo ugdymo sistemos) teikimo reformą, stacionarios institucinės paslaugos mažės, daugiau paslaugų bus teikiama namuose. Įgyvendinus reformą tikėtina, kad pagerės teikiamų socialinių paslaugų kokybė, jos bus tolygiau pasiskirstę regiono teritorijoje.

3.4. Gamtos išteklių ir aplinkos kokybė

Tikėtina, kad regiono gamtos išteklių bus tausojančiai naudojami ir turtinami tvarkant ir plėtojant saugomas teritorijas, rūpinantis kraštovaizdžio ir gamtos vertybių išsaugojimu, naudojimu rekreacijai bei turizmui, plėtojant turizmo infrastruktūrą. Labai dinamiškos veiklos ribojamos tose vietose, kuriose didelis lankytojų, turistų skaičius galėtų pakenkti aplinkai ir svarbiems gamtiniams arealams.

Naudojantis ES struktūrinių fondų parama bus efektyviai sprendžiami nuotekų valymo bei atliekų tvarkymo uždaviniai Klaipėdos regione. Pirmiausia bus pasirinkta tinkamomis techninėmis priemonėmis, skirtomis atliekoms rinkti, rūšiuoti ir utilizuoti, rekonstruoti esantys nuotekų valymo įrenginiai, uždaryti ir rekultivuoti seni sąvartynai. Regione diegiama nauja atliekų tvarkymo sistema, 2008 metais pradėjus veikti regioninis Dumpių sąvartynas išplės savo veiklą.

Palangos ir Nidos pakrantės bei Kuršių nerija ir marios yra ypatingos reikšmės gamtinės teritorijos, kurios atlieka savo vaidmenį Natura-2000 tinkle kaip vandens paukščių ir migruojančių žuvų arealai. Bus ir toliau siekiama apsaugoti šias aukštos gamtinės kokybės teritorijas nuo urbanistinės plėtros, degradacijos, taršos ir kitų neigiamų žmogaus veiklos poveikių.

Gamtiniai elementai kranto zonoje bus saugomi nuo žmogiškosios veiklos, tokios kaip gavybos pramonė, urbanizacija, akvakultūra, žuvininkystė, rekreacija ir turizmas, įtakos, siekiant subalansuoti regiono plėtrą. Baltijos jūros kranto zonos valdymo rėmuose pakrantei bus parengta ir įgyvendinta speciali strategija.

Pakils regiono gyventojų, kultūros bei gamtos vertybių naudotojų ir savininkų ekologinis išprusimas, aplinkos apsaugos specialistų kvalifikacija.

3.5. Susisiekimo ir inžinerinės infrastruktūros plėtra

Gamtinės dujos, kaip ekologiškas ir palyginus pigus kuras, paskutinius 10 metų vis plačiau buvo naudojamas buitėje, energijos gamyboje, šildymo sistemoms ir kt. Buvo prognozuojama, kad tokia tendencija išliks ir planuojamą laikotarpį. Todėl buvo manoma, kad magistralinio dujotiekio, tiekiančio Klaipėdos regionui gamtines dujas, pajėgumų planuojamo laikotarpio pabaigoje trūks. Kompensuojant galimą dujotiekio pajėgumų trūkumą, AB „Lietuvos dujos“ pradėjo naujos magistralinio dujotiekio linijos nuo Šakių per Jurbarką iki Klaipėdos tiesimą. Augant dujų gamtinių kainoms, didėjant kitų energijos rūšių konkurencijai ir plėtojantis naujoms energiją taupančioms technologijoms, tikėtina, kad gamtinių dujų vartojimas augs ne taip sparčiai, kaip tikimasi.

Įgyvendinus valstybinių kelių plėtros ir priežiūros programą, susisiekimo sąlygos regiono valstybiniais keliais pagerės: padidės kelių pralaidumas, važiavimo saugumas ir greitis. Geležinkelių tinklo plėtra regione kaip ir visoje Lietuvoje neplanuojama, tačiau nedideliu mastu – tikslinga, siejant ją su Klaipėdos giliavandens uosto statyba ir keleivių susisiekimo sistemos plėtra.

Pagal 2002-2015 metų LR valstybinės reikšmės kelių priežiūros ir plėtros programą iki 2015 m. visas kelias Vilnius-Kaunas-Klaipėda bus rekonstruotas iki automagistralės techninių parametrų. Klaipėdos apskrityje žvyrkeliai nuo bendro kelių ilgio sudarys 34,3 proc. (dabar 45,4 proc.). Iki 2010 metų bus nutiestas Palangos aplinkkelis (8 km). Modernizuojant transporto infrastruktūrą, bus tobulinama IXB multimodalinio transporto koridoriaus jungtis su jūrų greitkeliais per Klaipėdos valstybinį jūrų uostą, sutvarkant krovinių privežimą/išvežimą iš uosto dviem naujais – Šiauriniu ir Pietiniu privažiavimais, aplenkiančiais miesto centrinę dalį. Panaudojant Sanglaudos fondo paramą bus įgyvendintas Pietinio privažiavimo kelio į Klaipėdos jūrų uostą projektas.

Vandens transporto srityje, įgyvendinant patvirtintus projektus, bus rekonstruojamas Klaipėdos jūrų uosto geležinkelio mazgas ir vadovaujantis atlikta galimybių studija bus atgaivintas vidaus vandens kelias Nemuno upe.

Palangos oro uostas nurodytas kaip prioritetas Lietuvos respublikos teritorijos bendrajame plane. Įgyvendinant ūkio plėtros strategijos iki 2015 metų priemones prailgintas oro uosto kilimo-tūpimo takas iki 2,5 km ilgio. Modernizuotas Palangos oro uostas atitinka Šengeno sutarties reikalavimus.

Vakarų Lietuva yra šalies atsinaujinančios energetikos sektoriaus centras. Tačiau iniciatyvų šioje srityje kol kas yra nedaug. Jas riboja tarptautiniai paukščių migracijos keliai ir vertingas kraštovaizdis. Bus maksimaliai pasinaudota iširtomis galimybėmis statyti kranto ir ofšorines vėjo turbinas.

Bus parengta išsami IT plėtros kaimo vietovėse strategija, siekiant pakelti IT ir interneto prieinamumą. Įgyvendintos strategijoje numatytos priemonės pagerins paslaugų prieinamumą ir galimybes kaimo vietovėse.

Regiono plėtros tikslai:

- Sumažinti ūkio ir rekreacijos plėtros spaudimą pajūrio juostoje ir zonoje;
- Sukurti prielaidas depresinių rajonų ir kaimo teritorijų plėtrai;
- Sukurti prielaidas regiono plėtros dekoncentracijai;
- Suformuoti koridorių sistemą inžinerinės infrastruktūros plėtrai;
- Suformuoti urbanistinių centrų tinklą socialinių ir verslo paslaugų plėtrai kaimo vietovėse.

KLAIPĖDOS REGIONO PLĖTROS VIZIJA

**KLAIPĖDOS REGIONAS – PAGRINDINIS LIETUVOS JŪRŲ IR SAUSUMOS TILTAS
EKONOMINIAMS IR KULTŪRINIAMS MAINAMS RYTŲ-VAKARŲ IR ŠIAURĖS
PIETŲ KRYPTIMIS PRIE BALTIJOS JŪROS**

Klaipėdos regionas taip pat:

- Svarbi tarptautinio multimodalinio transporto tinklo dalis;
- Lietuvos jūros mokslo, studijų ir verslo centras, kuriame stiprūs bendradarbiavimo ryšiai tarp mokslo, verslo, vietos valdžios ir bendruomenės;
- Pirmaujantis rekreacijos ir turizmo regionas šalyje ir Baltijos rytinėje pakrantėje;
- Konkurencingos pramonės ir stipraus prekinio žemės ūkio regionas, kuriame gyvena verslūs, išsilavinę ir kūrybingi žmonės;
- Gražus ir švarus regionas, kuriame patogiu ir saugu gyventi.

KLAIPĖDOS REGIONO PLĖTROS PRIORITETAI

PIRMASIS PRIORITETAS: ŽINIŲ VISUOMENĖS PLĖTRA

ANTRASIS PRIORITETAS: KONKURENCINGA EKONOMIKA

TREČIASIS PRIORITETAS: GYVENIMO KOKYBĖS GERINIMAS

1 Prioritetas	ŽINIŲ VISUOMENĖS PLĖTRA	
	TIKSLAI	UŽDAVINIAI
	Skatinti inovacijų, mokslinių tyrimų ir technologinę plėtrą (MTTP) regione	Plėtoti regiono inovacijų, MTTP reikalingą infrastruktūrą Stiprinti tyrėjų gebėjimus ir konkurencingumą tarptautiniame lygmenyje
	Skatinti informacinės visuomenės plėtrą regione	Diegti elektroninės valdžios paslaugas regiono bendruomenei Kurti ir plėtoti elektroninės sveikatos paslaugas regione Skatinti elektroninės demokratijos priemonių įgyvendinimą

2 Prioritetas	KONKURENCINGA EKONOMIKA	
	TIKSLAI	UŽDAVINIAI
Didinti šalies ir regiono tarptautinį ekonomikos konkurencingumą išnaudojant Klaipėdos apskrities geografinę padėtį ir transporto sistemą	Skatinti multimodalinio transporto infrastruktūros plėtrą ir didinti Klaipėdos uosto konkurencingumą	
	Išnaudoti mažųjų uostų teikiamą potencialą Skatinti tarptautinio Palangos uosto konkurencingumą	
Skatinti regiono įmonių (ypatingai SVV) plėtrą ir didinti konkurencingumą	Sudaryti palankias sąlygas inovatyvių, šiuolaikinėmis žiniomis ir technologijomis pagrįstų verslų plėtrai regione	
	Skatinti regiono įmonių tarpregioninį bendradarbiavimą, tarptautinės patirties perėmimą ir mokslo rezultatų versle panaudojimą	
Skatinti rekreacijos ir turizmo sistemos darnią plėtrą bei paslaugų kokybės gerinimą	Tobulinti turizmo sistemos planavimą, rinkodarą, plėsti paslaugų įvairovę ir kokybę	
	Užtikrinti viešosios rekreacinės ir turizmo infrastruktūros sukūrimą, priežiūrą bei efektyvų eksploatavimą	
Siekti spartesnės ūkinės veiklos diversifikavimo kaimo vietovėse ir darnios žuvininkystės sektoriaus plėtos	Skatinti alternatyvių verslų plėtrą kaimo vietovėse ir gerinti bendruomeninę infrastruktūrą	
	Skatinti darnią žuvininkystės sektoriaus plėtrą	

3 Prioritetas	GYVENIMO KOKYBĖS GERINIMAS	
	TIKSLAI	UŽDAVINIAI
Kelti viešojo administravimo efektyvumo lygį ir gerinti viešųjų paslaugų kokybę bei prieinamumą	Tobulinti strateginį ir teritorijų planavimą ir kelti viešojo sektoriaus darbuotojų kvalifikaciją siekiant darnios regiono plėtos	
	Optimizuoti sveikatos apsaugos sistemą ir gerinti paslaugų prieinamumą	
	Plėtoti socialinių paslaugų sistemą ir gerinti paslaugų prieinamumą	
	Plėtoti švietimo ir mokymo infrastruktūrą bei paslaugų prieinamumą, sudaryti sąlygas mokytis visą gyvenimą	
Vystyti regiono susisiekimo, inžinerinio aprūpinimo, atliekų tvarkymo sistemos planavimą, modernizavimą ir plėtrą	Gerinti regiono transporto planavimą, infrastruktūrą ir eismo saugumą	
	Tobulinti regiono inžinerinio aprūpinimo, atliekų tvarkymo sistemos planavimą bei modernizuoti infrastruktūrą	
	Užtikrinti harmoningą gyvenamosios aplinkos plėtrą ir būsto kokybę	
	Tobulinti potvynių prevencijos ir gyventojų informavimo apie potvynius sistemą, užtikrinti melioracinių ir hidrotechninių sistemų funkcionavimą	
Tausojančiai naudoti ir turtinti regiono gamtos išteklius ir mažinti energijos vartojimą	Saugoti gamtos išteklius ir sudaryti sąlygas pritaikyti juos gyventojų bei ūkio reikmėms, racionaliai naudoti neatsinaujinančius gamtos išteklius	
	Atsinaujinančių energijos šaltinių plėtra	
	Lietuvos Respublikos pajūrio kranto zonos integruotas planavimas, krantų ir kopų parkų tvarkymas bei stabilios ekologinės būklės palaikymas	

4 Bendroji erdvinė plėtros koncepcija.

Sprendiniai

4.1. Svarbiausios prielaidos regiono plėtrai

Vadovaujantis parengtomis regiono plėtros prognozėmis nustatomos svarbiausios regiono plėtros prielaidos, t. y. konkrečių objektų ar veiklos sričių plėtra, kuri galėtų radikaliai pakeisti ne tik konkrečios vietovės ar savivaldybės, tačiau viso regiono veiklų ir kraštovaizdžio struktūrą.

SUSISIEKIMO INFRASTRUKTŪROS IR PASLAUGŲ PLĖTRA

- **Klaipėdos jūrų uosto plėtra ir giliavandenio jūrų uosto statyba**

Siekiant užtikrinti Klaipėdos jūrų uosto konkurencingumą rytinėje Baltijos jūros pakrantėje numatyta didinti jo pajėgumą. Priimtas sprendimas įrengti giliavandenį jūrų uostą, kuris padengtų prognozuojamus po 2015 m. uosto pajėgumų trūkumus ir patenkintų pervežimų poreikius, sudarytų sąlygas Klaipėdoje priimti Baltmax tipo laivus.

Išaugus jūrų uosto apyvarčiai didės transporto srautai keliuose ir geležinkeliais. Šiuo metu transporto srautai, einantys iš uosto, susimaišo su miesto transportu ties rytiniu ir šiauriniu išvažiavimais iš miesto. Taigi uosto plėtra skatins Klaipėdos miesto plėtrą ir keis jo struktūrą.

Pastačius giliavandenį uostą regione atsiras naujas ūkinės plėtros židinys, kuris sukurs naujas darbo vietas, bus išplėta transporto infrastruktūra, atsiras logistikos centrai ir naujos veiklos, susijusios su uosto aptarnavimu ir kt. Dėl šios priežasties gali pasireikšti gyventojų migracija iš regiono teritorijų į Klaipėdą ar į kitą vietovę, kuri bus parinkta kaip tinkamiausia giliavandeniam jūrų uostui statyti. Giliavandenio uosto statybos vieta, esant teigiamoms poveikio aplinkai vertinimo išvadoms, numatoma ties Melnrage. Esant neigiamoms poveikio aplinkai vertinimo išvadoms, kita giliavandenio jūrų uosto statybos vieta – teritorija ties Būtinge. Giliavandenio jūrų uostas turės labai didelę įtaką darniai regiono plėtrai. Tačiau tos įtakos pobūdis ir pasekmės priklausys nuo vietos, kurioje jis bus statomas.

- **Šventosios jūrų uosto atstatymas**

Šventosios jūrų uosto atstatymas neturėtų taip stipriai paveikti regiono kaip Klaipėdos jūrų uosto plėtra, tačiau tai gali būti reikšmingas veiksnys turizmui ir su juo susijusioms veikloms regione plėtotis. Šio uosto plėtra netiesiogiai paveiks socialinį regiono sektorių ypač kaimo vietovėse.

- **Būtingės terminalo ir jį palaikančios infrastruktūros plėtra**

Plėtojantis Būtingės infrastruktūriniam mazgui Palangos kurortas praras galimybę plėstis į šiaurę. Tačiau atsiranda galimybės kitoms gyvenamosioms vietovėms plėtotis, tokioms kaip pavyzdžiui Darbėnai. Šio objekto plėtra svarbi prielaida integruojant Skuodo rajoną į bendrą regiono struktūrą.

- **Palangos oro uosto plėtra**

Palangos oro uosto plėtra yra svarbi ekonominiu požiūriu. Oro uosto plėtra teigiamai paveiks verslą, turizmą, taip pat susidarys būtinos sąlygos plėtoti Klaipėdos laisvąją ekonominę zoną (LEZ).

- **Mažųjų uostų plėtra**

Mažųjų apskrities uostų, prieplaukų plėtra labiausiai paveiktų smulkius verslus – turizmą, pakrantės žvejybą. Be to, tai sukurs papildomas darbo vietas gyventojams, pagerins jų gyvenimo kokybę.

MIŠKINGUMO DIDINIMAS

Nederlingų žemių apsodinimas mišku praturtins regiono gamtos išteklius, tačiau netiesiogiai paveiks demografinę regiono situaciją. Dėl to kaimo vietovėse per kurį laiką pasikeis gyventojų veiklos struktūra. Planuojamo laikotarpio pabaigoje galima tikėtis kaimo gyventojų migracijos bangos. Taigi nederlingų žemių apsodinimas mišku pakeis regiono kraštovaizdį, gyvenviečių tinklo struktūrą ir turės įtakos miestų plėtrai.

PRAMONĖS PLĖTRA

Lietuvos ūkio ilgalaikėje strategijoje iki 2015 metų nėra nurodytos konkrečios ūkio šakos, kurioms teikiamas prioritetas. Tačiau nurodoma, kad skatinama didesnę pridėtinę vertę kuriančių pramonės šakų plėtra, taip pat pramonė pagrįsta šiuolaikinėmis žiniomis ir technologijomis. Klaipėdos regiono plėtros plane irgi yra tokia nuostata.

Svarbu, ne kokios ūkio šakos plėtosis konkrečioje regiono teritorijoje, o kur jos plėtosis. Galimi du skirtingi pramonės plėtros variantai: arba pasirenkama pramonės koncentracijos, arba pramonės dekoncentracijos koncepcija.

IŠTEKLIŲ EKSPLOATAVIMAS

- **Naftos ištekliai**

Naftos ištekliai, rasti Klaipėdos apskrityje, minimi kaip svarbus veiksnys regiono plėtrai. Tačiau šie ištekliai Lietuvos poreikio požiūriu yra nedideli, be to yra neperdirbami, o parduodami kaip žaliava. Dėl šių priežasčių jų negalima laikyti reikšminga prielaida, kuri galėtų turėti esminę įtaką viso regiono plėtrai. Esama situacija rodo, kad Vakarų Lietuvoje šiuo metu naudojami naftos telkiniai greitai senka, todėl vis tenka ieškoti naujų.

Didžiausią įtaką naftos gavyba turi tam tikrų teritorijų (toms, kur yra naftos telkiniai, t.y. prie Kretingos, Nausodžio, Girkalių, Vėžaičių) kraštovaizdžiui, taip pat socialinei aplinkai (darbo vietos gyventojams).

- **Alternatyvių energijos išteklių panaudojimas (vėjo energija, geoterminė energija)**

Lietuvoje perspektyvios elektros gaminti atsinaujinančių energijos išteklių rūšys yra vandens ir vėjo energija. 2001 m. įsigaliojo Europos parlamento ir tarybos direktyva 2001/77/EC „Elektros energijos gamybos, naudojant atsinaujinančiuosius energijos išteklius, vidaus elektros rinkoje skatinimas“. Ši direktyva ES šalims narėms nustato tikslą, kad iki 2010 metų atsinaujinančiųjų energijos išteklių dalis šalies kuro balanse sudarytų 12%, o pagaminta iš šių išteklių elektros energijos dalis – 22,1% visos šalyje suvartojamos elektros energijos.

Klaipėdos apskritis turi didžiausią potencialą Lietuvoje plėtoti netradicinius energijos gavimo būdus, ypač vėjo energetiką, taip pat naudoti kitus atsinaujinančius energijos šaltinius (pvz., geoterminė energija).

Įvertinus vidutinį vėjo greitį apskrityje išryškėjo teritorijos, kuriose yra didžiausias potencialas vystyti vėjo energetiką. Statyti vėjo jėgaines tinkamiausios teritorijos aplink Skuodą, Kretingą, Vilkyčius, Klaipėdą (čia vidutiniai vėjo greičiai svyruoja apytiksliai nuo 5,5 iki 6,5 m/s). Be to, yra galimybė vėjo energetiką plėtoti Vėžaičių, Šilutės apylinkėse, Priekulės seniūnijoje (Pjaulų kaime), nors vėjas čia ir silpnesnis – vidutiniškai apie 5 m/s.

Pradėjus naudoti alternatyvius energijos gavybos būdus regiono teritorijoje atsirastų atitinkamų objektų (vėjo jėgainės, geoterminės šilumos jėgainės, kt.), kurie papildytų esamą regiono kraštovaizdį. Kitas paminėtinas aspektas: naudojant alternatyvius energijos išteklius apskrities ūkis (net ir nedideli ūkio subjektai turintys savo nuosavą energijos jėgainę) taptų konkurencingesnis.

- **Rekreaciniai ištekliai**

Teritorijų, turinčių rekreacinių išteklių, plėtrą galima vertinti dvejopai. Pakrantės zonos dalyje pirmenybę teikiant pramonės plėtrai, gamtos ir rekreaciniai ištekliai šioje teritorijoje būtų naikinami. Dauguma išskirtų transporto infrastruktūros objektų yra lokalizuoti pajūrio zonos teritorijoje. Taigi jų plėtra didina gamtiniu požiūriu jautrios pajūrio zonos įsisavinimo intensyvumą, o tuo pačiu ir čia esančių išteklių nykimą.

Kitas aspektas – pasirinkti rekreacinius išteklius kaip prielaidą regiono plėtrai. Daugelyje regiono kaimo vietovių šie ištekliai yra nepakankamai naudojami. Kaimų gyventojams trūksta patirties ir žinių šioje srityje. Tačiau vadovaujantis parengtomis prognozėmis ateityje kaimiškų vietovių gyvybingumą lems netradicinės veiklos, tarp jų ir kaimo turizmas. Todėl rekreacinių išteklių eksploatavimas tam tikrose teritorijose lems regiono gyventojų užimtumo struktūros pokyčius, taip pat ir kaimo plėtrą.

4.2. Klaipėdos apskrities bendroji erdvinės plėtros koncepcija. Sprendiniai (Erdvinės struktūros raidos koncepcijos brėžinys)

Gyvenviečių sistema

Pagrindinis dėmesys koncepcijoje yra skiriamas erdvinės regiono plėtros klausimams, gyvenamųjų vietovių sistemos tolimesnei raidai. Svarbiausi **plėtros centrai** išliks Klaipėda ir Palanga. Siekiant darnios regiono plėtros siūloma vadovautis dekoncentruotos plėtros principu, numatant dekoncentruotą ekonominę ir urbanistinę plėtrą regione. Tuo tikslu formuojami urbanistiniai **pocentriai**: Kretinga, Gargždai, Skuodas, Šilutė, Darbėnai. Aktyvi šių miestų plėtra sudarys prielaidas decentralizuoti ekonominius ir urbanistinius procesus. Gyvenviečių sistemos pocentriuose turi būti sudarytos ypatingai palankios sąlygos smulkiam ir vidutiniams verslui plėtotis.

Siekiant sumažinti „spaudimą“ pakrantės zonoje esantiems gamtiniams ištekliams, Klaipėdos miestą ir Palangos kurortą siūloma plėtoti į rytus (kontinento link).

Visų siūlomų plėtros centrų ir pocentrių sąveika bei tarpusavio ryšiai formuoja regiono **socialinės ekonominės (urbanistinės) plėtros ašis** (socialinės ekonominės plėtros ašis, kaimo plėtros ašis, regioninė turizmo plėtros ašis, infrastruktūros plėtros prioriteto teritorijos) su atšakomis, kurios bendrai apima visą regiono teritoriją bei turi ryšius su kitais Lietuvos regionais ir užsieniu. *Regiono socialinės ekonominės plėtros ašyse skatinama gyvenamoji statyba, ekonominės, socialinės ir techninės infrastruktūros, verslo, logistikos, gamybos plėtra.* **Socialinės ekonominės plėtros ašis** formuojama nuo Kretingos atšaka link Palangos ir nuo Kretingos per Plikius iki Gargždų ir Klaipėdos nuo Klaipėdos iki Priekulės, Šilutės. Ekonominės plėtros ašies atšakos, siejančios regioną su kitomis Lietuvos teritorijomis, formuojamos nuo Kretingos per Karteną į Šiaulių pusę (siejant su magistraliniu keliu A11), nuo Klaipėdos per Gargždus į Kauno pusę (siejant su magistraliniu keliu A1), nuo Šilutės per Pagėgius Tauragės link.

Siekiant aktyvinti kaimo vietovių ekonominę ir socialinę plėtrą, siūloma plėtoti **kaimo plėtros centrus**: Barstyčiai, Mosėdis, Ylakai, Salantai, Lenkimai, Kartena, Kūlupėnai, Rūdaičiai, Vydmantai, Jokūbavas, Vėžaičiai, Dovilai, Agluonėnai, Endriejavas, Švėkšna, Veiviržėnai, Judrėnai, Vilkyčiai, Kintai, Saugos, Rusnė, Juknaičiai, Usėnai, Katyčiai, Gardamas, Vainutas, Žemaičių Naumiestis. Šie centrai parinkti atsižvelgiant į jų vietą apskrities teritorijoje, į kaimo gyventojų galimybes pasiekti šį centrą, taip pat į institucinius kaimo plėtros centro požymius bei į esamą gyventojų skaičių.

Siūlomi kaimo plėtros centrai sujungiami į visumą per regiono **kaimo plėtros ašį**, kurią siūloma formuoti nuo Ylakių per Barstyčius iki Mosėdžio, toliau Salantus, Karteną, Vėžaičius, Veiviržėnus, Švėkšną ir Žemaičių Naumiestį, Vainutą, toliau Tauragės link. Ši ašis susieta su planuojama regiono ekonominės plėtros ašimi ryšiais nuo Mosėdžio link Skuodo, nuo Salantų per Grūšlaukę iki Darbėnų, nuo Švėkšnos link Saugų bei ryšį su kitomis Lietuvos teritorijomis, t.y. nuo Vėžaičių link Rietavo. Kaimo plėtros ašyje skatinama socialinės, susisiekimo, verslo ir techninės infrastruktūros plėtra. Ji turi užtikrinti laisvą žmonių, paslaugų ir produktų judėjimą kaimo vietovių tinkle.

Regioninė turizmo plėtros ašis formuojama svarbiausių regiono rekreacijos išteklių liestine nuo Šventosios per Palangą, Klaipėdą, Priekulę iki Kintų. Planuojama regiono turizmo plėtros šis apjungia į vieningą sistemą Klaipėdos rajono, Klaipėdos ir Palangos miestų bei Šilutės rajono savivaldybių plėtojamas kurortines ir rekreacines teritorijas, tarptautinį oro

uostą, tarptautinę jūrų perkėlą, turizmo traukos objektus Klaipėdos mieste, Palangos kurorte ir Šilutės rajono pamario zonoje. Šioje ašyje tikslinga plėtoti greitojo tramvajaus idėją.

Infrastruktūros plėtros prioriteto teritorijos – tai teritorijos, kuriose plėtojamos regiono komunikacijos ir nauji susisiekimo sistemos elementai. Tai aktualu Klaipėdos miesto priemiestinėje zonoje, teritorijose tarp Klaipėdos ir Gargždų, Gargždų ir Kretingos, Klaipėdos ir Kretingos, kur plėtojama gyvenamųjų namų kvartalų statyba, pramonė, komercija. Tikslingos papildomos infrastruktūrinės jungtys tarp Kretingos ir Skuodo, kurios suteiktų papildomas galimybes Skuodo rajono socialinei ir ekonominei plėtrai.

Taigi siūlomos plėtotinos ašys, jų ryšiai bei centrai ir pacentriai, sudaro vientisą regiono gyvenviečių sistemą, kuri sukuria prielaidas įgyvendinti regiono plėtros tikslus: skatinti depresinių rajonų ir kaimo teritorijų plėtrą, suformuoti koridorių sistemą inžinerinės infrastruktūros plėtrai, suformuoti urbanistinių centrų tinklą ir kt. Siūlomos regiono gyvenviečių sistemos elementų tarpusavio ryšius, laisvą produktų ir paslaugų judėjimą miestų tinkle ir kaimo vietovių tinkle turėtų užtikrinti moderni regiono vidaus susisiekimo sistema (plane numatytos priemonės regiono vidaus ir išorės susisiekimo sistemai plėtoti ir modernizuoti, žr. skyrių “Susisiekimas ir techninė infrastruktūra”).

Ekonominės plėtros zonos formuojamos kontinento gilumoje, toliau nuo gamtinių požiūriu pažeidžiamų pajūrio teritorijų, kraštovaizdžio konfliktų arealų (pajūrio zonos, Klaipėdos miesto šiaurinės ir pietinės dalies, Kuršių marių). Tuo siekiama subalansuoti regiono gamtosaugos ir ekonominės plėtros interesus. Neurbanizuotose teritorijose prioritetas teikiamas turizmo ir rekreacijos paslaugų plėtrai, gamtos ir kultūros paveldo apsaugai, amatams ir žuvininkystei. Pajūrio zonoje numatyta griežta apsauga gamtos elementų, išlikusių tarp urbanizuotų teritorijų.

Siekiant sudaryti prielaidas rekreacijos ir turizmo plėtrai teritorijose, turinčiose nenaudojamų rekreacijos išteklių, siūloma suformuoti rekreacinių gyvenviečių ir turizmo paslaugų centrų tinklą. Juose plėtoti poilsio ir turizmo infrastruktūrą (viešbučius, poilsio namus), pramogų, laisvalaikio paslaugas. (detaliau žr. skyrių „Turizmas ir rekreacija“).

Susisiekimas ir techninė infrastruktūra

Siekiant subalansuotos regiono transporto infrastruktūros plėtros, **siūloma rekonstruoti magistralinius kelius** A1 Vilnius-Kaunas-Klaipėda ir A13 Klaipėda-Liepoja (įrengiant dviejų lygių sankryžas ties Jakų ir Gindulių gyvenvietėmis) ir krašto kelio 141 Kaunas-Jurbarkas-Šilutė-Klaipėda ruožą Klaipėda-Šilutė.

Siekiant paskirstyti tranzitinio transporto srautus, važiuojančius per Klaipėdos ir Palangos miestų centrines dalis, būtina baigti Palangos aplinkkelio tiesimą ir siūloma formuoti infrastruktūros (tarp jų ir transporto) koridorių (nuo krašto kelio 168 iki Rimkų ir toliau Kalvių link) lygiagretų magistraliniam keliui A13 ir krašto keliui 141. Siekiant nukreipti tranzitinį automobilių eismą per Klaipėdos miesto centrą, kuris vargina miestą ypač turizmo sezono metu, tikslinga **įrengti pietinį Klaipėdos miesto apvažiavimą** ties Laistais, Budelkiemiu (iš pietinės jūrų uosto dalies ir Tarptautinės perkėlos, rekonstruojant ir pratęsiant Perkėlos gatvę iki 141 kelio valstybės lėšomis). Taip pat siūloma įrengti **aplinkkelius** aplink Kretingą, Šilutę, Priekulę, Saugas, Vilkyčius.

Sudarant geresnes sąlygas gyventojams pasiekti jiems reikalingas paslaugas kaimo plėtros centruose, siūloma juos jungiančius **kelius modernizuoti**. Plėtojant ir modernizuojant regiono automobilių kelių tinklą, siūloma gerinti šių rajoninių kelių techninę kokybę:
kelio 3703 (Ylakiai-Vabalčiai-Prieglava) atkarpa Ylakiai-Pagramantė (EI* = 127-198);
kelio 3732 (Mosėdis-Šliktinė) atkarpa Mosėdis-Pagramantė (EI = 208-443);
kelio 2305 (Salantai-Benaičiai) atkarpa Salantai-Grūšlaukė (EI = 174-241);
kelias 2222 Vėžaičiai-Lapiai-Mikoliškis-Kartena (EI = 133-774);
kelias 4263 Švėkšna-Veiviržėnai (EI = 511);
kelias 2213 Veiviržėnai-Vėžaičiai (EI = 532-824);
kelias 4208 Žemaičių Naumiestis-Švėkšna (EI = 547-695);
kelias 4211 Juknaičiai-Pašysiai-Kuliešiai (EI = 136-427).

Remiantis eismo intensyvumo tyrimais minėtuose rajoniniuose keliuose (prireikus atlikti papildomus tyrimus), pateikti pasiūlymus Lietuvos automobilių kelių direkcijai dėl šių kelių rekonstravimo, kelių su žvyro dangą asfaltavimo, įtraukiant šiuos darbus į Lietuvos valstybinės reikšmės kelių tinklo priežiūros ir plėtros programą.

Siekiant užtikrinti laisvą paslaugų, prekių, darbo jėgos judėjimą regiono teritorijoje siūloma **rekonstruoti viešojo susisiekimo sistemą** iš hierarchinės centralizuotos į regiono multimodalinį viešojo susisiekimo tinklą (greitasis tramvajus, geležinkelis, maršrutiniai autobusai ir mikroautobusai, maršrutinių taksi paslaugos). Siekiant sukurti kokybišką viešojo transporto sistemą regione bei sumažinti Klaipėdos-Palangos plento apkrovimą pagal parengtą projektą "Greitojo tramvajaus Klaipėdos, Palangos miestų ir Klaipėdos rajono savivaldybėse įrengimas" siūloma tiesti **regioninę tramvajaus liniją** nuo Klaipėdos iki Palangos ir Šventosios, Klaipėda - Gargždai, Klaipėda – Dreverna - Kintai. Šią alternatyvią viešojo transporto rūšį plėtoti ir Klaipėdos mieste. Planuojama tramvajaus linija į vieningą sistemą sujungs Klaipėdos rajono savivaldybės, Klaipėdos ir Palangos miestų bei Šilutės rajono savivaldybių plėtojamas kurortines ir rekreacines teritorijas, tiksliau – Klaipėdos apskrities pajūrio rekreacines zonas, tarptautinį oro uostą, tarptautinę jūrų perkėlą, turizmo traukos objektus Klaipėdos mieste, Palangos kurorte ir Šilutės rajono pamario zonoje.

Koncepcijoje numatoma **plėtoti Klaipėdos jūrų uostą**, nuolat vykdyti jo modernizavimo, gilinimo, krantinių statybų darbus. Klaipėdos jūrų uosto negalima priskirti tik prie susisiekimui svarbių objektų. Jis labiau lems spartesnę pramonės augimą Klaipėdos mieste, taip pat viso regiono ekonominę plėtrą.

Giliavandens jūrų uosto statybai planuojama vieta ties Melnrage, esant teigiamoms poveikio aplinkai vertinimo išvadoms. Esant neigiamoms poveikio aplinkai vertinimo išvadoms – vieta ties Būtinge. Po 10 metų (Bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo laikotarpio), esant poreikiui toliau plėtoti Klaipėdos jūrų uosto krovos pajėgumus gali būti nagrinėjama galimybė papildomą jūrų uostą plėtoti teritorijoje, esančioje į šiaurę nuo Šventosios ties Būtingės naftos terminalu. Papildomas jūrų uostas galėtų būti įrengiamas kaip platforma jūroje kilometro atstumu nuo kranto. Jam aptarnauti turėtų būti suformuojamas naujas infrastruktūros koridorius nuo Gargždų per Kretingą iki Darbėnų. Su šio uosto plėtra susijusį multimodalinį transporto centrą siūloma įrengti Darbėnuose. Tai sudarytų prielaidas regiono šiaurinių teritorijų ekonominei plėtrai, taip pat minimaliai paveiks vertingus pajūrio kraštovaizdžius.

* Vidutinis metinis paros eismo intensyvumas 2006 metais, matuojamas vidutiniškai pravažiuojančių automobilių skaičiumi per parą (duomenis pateikė VĮ Transporto ir kelių tyrimo institutas).

Šventosios jūrų uosto atstatymas sietinas su turizmo, smulkiųjų verslų plėtra regione, taip pat su laivybos saugumu Baltijos jūroje. Atstatant Šventosios jūrų uostą, jo hidrotechninius įrenginius, krantines ir infrastruktūrą pritaikyti smulkiai prekybos laivybai, pramonei žvejybai, keleivių pervežimui, pramoginio laivyno aptarnavimui, taip pat audros užkluptų mažųjų laivų prieglaudai.

Multimodalinio transporto centrais, kuriuose plėtotina perkrovimo, sandėliavimo, autotreilerių parkavimo, keleivių ir krovinių srautų reguliavimo infrastruktūra, laikytini Klaipėda (pietinėje Klaipėdos miesto dalyje, taip pat teritorijose šiauriau miesto ties Kopūstų kaimu) ir Darbėnai (giliavandens uosto Būtingėje atveju). Vadovaujantis siekiu paskirstyti tranzitinio transporto srautus ir išvengti jų koncentracijos Klaipėdos **logistikos centrams** siūlomi žemės plotai prie magistralinio kelio A1 Vilnius-Kaunas-Klaipėda ties Vėžaičių ir Dirvupių gyvenvietėmis. Vėžaičių logistikos centras siūlomas įrengti krovos, sandėliavimo ir transportavimo darbams, kuriems nebūtinai tiesioginis ryšys su Klaipėdos jūrų uostu. Viešųjų logistikos centrų statybą siūloma numatyti ties Draugystės geležinkelio stotimi bei ties Stragnais (Priekulė).

Išsiplėtus Klaipėdos jūrų uostui ir augant jo pajėgumams, planuojama modernizuoti ir didinti jį aptarnaujančių **geležinkelio** atšakų ir Klaipėdos geležinkelio mazgo Kopūstuose pajėgumus. Plėtojantis pramonei ir paslaugoms gyventojams bei verslui Skuodo ir Šilutės rajonuose, būtinos priemonės susisiekimui tarp šių regiono teritorijų gerinti. Siūloma palaikyti geležinkelio atkarpų Klaipėda – Kretinga – Darbėnai – Skuodas ir Klaipėda – Priekulė – Šilutė, kuri ateityje susijungtų su Lietuvos respublikos teritorijos bendrajame plane planuojama geležinkelio linija Tauragė – Kazlų Rūda, plėtrą bei tiesti naują geležinkelio liniją Skuodas – Mažeikiai.

Mažieji uostai ir priplaukos svarbūs smulkiųjų verslų (pakrančių žvejyba) ir turizmo (pramoginė laivyba, buriavimas) plėtrai, taip pat papildo vietinio susisiekimą vandeniui galimybes. Mažųjų uostų plėtra numatoma šiose marių pakrantės gyvenvietėse: Smiltynėje, Juodkrantėje, Preiloje, Pervalkoje, Nidoje, Drėvernoje Kintuose. Upių uostus siūloma plėtoti Rusnėje ir Šilutėje. Baltijos jūros pakrantėje numatoma šių mažųjų uostų plėtra Šventosios Klaipėdos. Siūloma skatinti privataus verslo iniciatyvas, plėtojant mažųjų uostų tinklą ir organizuojant susisiekimą. Siekiant plėtoti turizmą ir pramoginę žvejybą, taip pat pasirengti ekstremalioms situacijoms stacionarias priplaukas siūloma įrengti Palangoje, Nemirsetoje, Poviliuose, Pakalnėje, Minijoje, Uostadvaryje, Svencelėje. Ties Nida ir Juodkrante jūros pakrantėje numatoma įrengti priplaukas su pakrovimo iškrovimo aikštelėmis, naudojamas žvejybai ir ekstremalių situacijų metu.

Siūloma plėtoti **Palangos tarptautinio oro uosto** infrastruktūrą bei palaikyti **pakilimo tūpimo takų** Nidoje, Šilutėje, Gargžduose eksploatacijai tinkamą būklę. Kartenos Klaipėdos sklandymo klubo, Klaipėdos aerouostuose, plėtotina pramoginė ir sportinė aviacija.

Inžinerinė infrastruktūra

Regione jau suformuoti arba bus suformuoti ateityje **infrastruktūros koridoriai**, kuriuos sudaro lygiagrečiai nutiesti inžinerinės ir techninės infrastruktūros tinklai. Infrastruktūros plėtros prioriteto teritorijos planuojamos nuo Kretingos iki Gargždų, prie rytinės Klaipėdos miesto ribos, nuo Kretingos iki Palangos, nuo Būtingės iki Skuodo. Modernizavus geležinkelio liniją Klaipėda – Priekulė – Šilutė ir ateityje nutiesus Lietuvos respublikos teritorijos bendrajame plane planuojamą geležinkelio liniją, kuri sujungs Tauragę ir Kazlų Rūdą, padidės infrastruktūros koridoriaus nuo Klaipėdos per Priekulę, Šilutę, Žemaičių

Naumiestį link Tauragės svarba. Dėl šių priežasčių, taip pat siekiant pagerinti susisiekimą tarp svarbių regiono gyvenviečių tinklo pcentrių tikslinga papildomai plėtoti susisiekimo ir paslaugų infrastruktūrą prie kelio Klaipėda – Priekulė – Šilutė.

Saugant energijos išteklius, siūloma regione skatinti atsinaujinančių energijos šaltinių naudojimą, t.y. naudoti vėjo, vandens, geoterminę energiją gyventojų ir ūkio subjektų poreikiams tenkinti. Siūlomos **vėjo jėgainių statybos vietos** yra išskirtos atsižvelgiant į vidutinių vėjo greitį apskrities teritorijoje. Didesnė galimybė vėjo jėgainėms statyti yra Skuodo, Kretingos, Vilkyčių, Klaipėdos apylinkėse (pirmaeilės teritorijos); yra galimybė – Vėžaičių, Šilutės apylinkėse (antraeilės teritorijos). Galimos vietos **geoterminėms jėgainėms** statyti yra Klaipėdos miesto pietinėje dalyje esančios inžinerinės infrastruktūros teritorijos ir Palangos miesto rytinėje dalyje esančios pramoninės teritorijos.

Siekiant regione sukurti efektyvią atliekų surinkimo, rūšiavimo, saugojimo ir utilizavimo sistemą, siūloma įrengti atliekų surinkimo konteinerių aikšteles visuose regiono miestuose ir miesteliuose bei išplėsti buitines atliekų surinkimo sistemą kaimo vietovėse. Pirmiausia **atliekų surinkimo konteinerių aikšteles** įrengti Skuodo, Palangos, Kretingos, Gargždų, Klaipėdos ir Šilutės miestų apylinkėse, taip pat ties Preilos gyvenvieta.

2007 metais įrengtas ir 2008 metų pavasarį pradėtas eksploatuoti Klaipėdos regiono komunalinių atliekų sąvartynas (Dumpiai, Klaipėdos rajono savivaldybė), užimantis 21,3 ha ploto teritoriją ir atitinkantis visus europinius reikalavimus. Artimiausiu laikotarpiu minėtas sąvartynas turi likti vienintelis, į kurį bus leidžiama vežti komunalines atliekas iš visų apskrities savivaldybių. Dumpių sąvartynas yra sudėtinė kuriamos naujos atliekų tvarkymo sistemos dalis. Šiai sistemai vadovauti sukurtas Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo centras (KRATC).

Numatoma rekultivuoti veikiančius aplinkosauginių reikalavimų neatitinkančius sąvartynus ir nelegalius šiukšlynus (atliekomis užterštas teritorijas).

Planuojamu laikotarpiu turi būti sprendžiama žalių (biodegraduojančių) bei gamybos atliekų utilizavimo problema. Kiekviena įmonė privalo prieš atiduodama gamybos atliekas sandėliavimui jas surūšiuoti bei supakuoti taip, kad tiktų ilgalaikiam jų saugojimui ar transportavimui iki atliekų utilizacijos vietos. Skatinti privačią iniciatyvą naudoti ir perdirbti gamybos atliekas. Iki planuojamo laikotarpio pabaigos turėtų būti išspręstos skystų ir pramoninių atliekų utilizavimo problemos ir sukurti pakankami atliekų naudojimo (kompostavimo, biodujų gamybos, atliekų deginimo, taip pat jų panaudojimo kelių ir miestų aplinkos tvarkymo darbams) pajėgumai.

Gerinant apskrities gyventojų gyvenimo kokybę, siekti, kad regiono miestuose, miesteliuose ir kaimuose naujai užstatomose teritorijose geriamasis vanduo būtų tiekiamas iš centralizuotų vandens tiekimo sistemų, o vandens kokybė atitiktų valstybinio standarto reikalavimus, būtų valomos buitinės ir gamybinės nuotekos. Naujus nuotekų valymo įrenginius pirmiausia projektuoti Būtingėje, Mosėdyje, Salantuose, Kartenoje bei naujai statomuose gyvenamuosiuose rajonuose Klaipėdoje ir Palangoje.

Sprendžiant krantų abrazijos problemą, tikslinga inicijuoti tarptautinius projektus krantų abrazijos ir uostų užnešimo procesų tyrimams atlikti ir prevencijai užtikrinti.

Pramonės plėtra, verslas

Siekiant sumažinti ekonominius skirtumus tarp Klaipėdos regiono savivaldybių ateityje plėtojant regiono ekonomiką siūloma vadovautis **pramonės dekoncentracijos** principu. Pramonę plėtoti siūloma ne tik svarbiausiame šiuo požiūriu regiono mieste Klaipėdoje (čia plėtojamose su jūrų uostu susijusios veiklos: krovos darbai, pervežimai) bei artimiausiose miestuose Kretingoje ir Gargžduose. Siūloma numatyti teritorijas pramonės plėtrai ties Būtinge, Darbėnuose, pramoniniuose Skuodo ir Šilutės miestų rajonuose. Pavojingų ir triukšmingų krovos darbų terminalus siūloma statyti ties Būtinge ir Darbėnais. Skuode ir Šilutėje skatinama smulkiosios, neteršiančios aplinkos ir nekeliančios triukšmo pramonės plėtra. Šilutėje plėtotina žuvies ir vietos žaliavų perdirbimo pramonė. Smulkių ir vidutinių žuvies perdirbimo įmonių veikla taip pat skatinama Rusnėje, Kintuose, Svencelėje, Šventojoje. Siūlomas pramonės dekoncentracijos principas padės išvengti kapitalo, žmonių ir paslaugų koncentracijos viename regiono centre ir suteiks galimybes kitoms teritorijoms gerinti ekonominę bei socialinę (darbo vietos gyventojams) aplinką.

Siekiant regione sukurti palankią aplinką smulkiam, vidutiniam verslui, siūlomos **gyvenvietės, kuriose tikslinga plėtoti verslo infrastruktūrą**. Tai yra – Skuodas, Salantai, Kretinga, Gargždai, Švėkšna, Šilutė, taip pat ir svarbiausi regiono plėtros centrai – Klaipėdos ir Palangos miestai. Čia turėtų būti plėtojamose mokamos paslaugos gyventojams ir ūkio subjektams bei remiama įmonių, teikiančių tokias paslaugas, veikla.

Turizmas ir rekreacija

Siūloma regiono teritorijoje išskirti gyvenvietes, kurios būtų pripažintinos plėtotinomis **turizmo paslaugų centrais**. Šių gyvenviečių aplinką ir apylinkių rekreacinius išteklius tikslinga pritaikyti poilsiui ir turizmui, plėtoti atitinkamą infrastruktūrą (pažintinių, pramoginių takų tinklas, poilsio ir atokvėpio aikštelės, stovyklavietės), paslaugas (inventoriaus ir įrangos nuomos, maitinimo, apgyvendinimo, ekskursijų ir kitos turizmo paslaugos). Kaip turizmo centrus plėtoti siūloma šias gyvenvietes: Mosėdį, Salantus, Priekulę, Šilutę, Rusnę, Dreverną. Plėtotinuose turizmo paslaugų centruose ir kurortuose, taip pat jų apylinkėse skatinama privati iniciatyva teikti turizmo paslaugas, ypač pramogų paslaugas – Palangoje, Šventojoje, apgyvendinimo ir maitinimo – Šilutės, Skuodo, Klaipėdos ir Kretingos rajonų rekreacinių išteklių zonos.

Plėtotinus turizmo paslaugų centrus, pajūrio kurortus ir kitas rekreacines teritorijas tarpusavyje jungia regiono **turizmo ašis**, kurios tęsiasi nuo Palangos per Klaipėdą, Priekulę iki Kintų, taip pat nuo Klaipėdos per Neringos savivaldybę iki Nidos (turizmo ašis Kuršių nerijoje). Turizmo ašyse tikslinga didinti galimybes turistams ir poilsiautojams lengvai pasiekti reikalingą turizmo paslaugų centrą ar kurortą jiems priimtinausia transporto priemone (automobiliu, dviračiu, viešuoju transportu (tarp jų greituoju tramvajumi).

Koncepcijoje išskiriami skirtingo intensyvumo **rekreacinių išteklių naudojimo arealai**. Šiose teritorijose siūloma plėtoti poilsio ir turizmo infrastruktūrą (viešbučius, poilsio namus), pramogų ir laisvalaikio paslaugas. Išteklių eksploatavimo intensyvumas priklauso nuo teritorijose esamų saugomų teritorijų, kraštovaizdžio bei gamtos išteklių vertės. Intensyvus rekreacinių išteklių naudojimas siūlomas Danės (Akmenos) upės pakrantėse (pradedant nuo Kretingalės iki Grūšlaukės kraštovaizdžio draustinio), Priekulės-Švėkšnos-Vėžaičių arealas (teritorijos nuo Nemuno deltos regioninio parko palei Miniją, Veiviržą ir Šalpę), išskyrus draustinių teritorijas (jose rekreaciniai ištekliai naudojami su atitinkamais apribojimais), teritorija prie Skuodo pietinės miesto ribos. Teritorijos, kuriose ištekliai turėtų būti naudojami su apribojimais, yra Palangos miesto teritorija, nuo Pajūrio regioninio parko ribos ir iki

Būtingės pramoninių teritorijų, teritorija Nemuno deltos regioniniame parke, Neringos gyvenviečių teritorijos (Nida, Preila, Pervalka, Juodkrantė), Nemuno deltos ir Minijos upės senslėnio teritorija. Bendromis apskrities, saugomų teritorijų ir savivaldybių administracijų bei ūkio subjektų pastangomis minėtose teritorijose esantys rekreaciniai išteklių turi būti parengti, kad vietos gyventojai ir atvykstantieji turistai juos galėtų intensyviai naudoti turizmo, rekreacijos ir poilsio tikslams.

Kaimo turizmo plėtros arealai nėra atskirai išskiriami, šios veiklos plėtra skatinama visoje regiono teritorijoje.

Pajūrio kurortuose ir rekreacinėse teritorijose neleistina plėtoti pramonę, gamybą ir kitokią ūkinę bei komercinę veiklą, kuri teršia aplinką, kelia triukšmą ir grėsmę žmogaus sveikatai. Jūros, marių ir upių pakrantėse prioritetine veikla siūloma laikyti rekreacinę, pramoginės laivyno ir žvejybos, vandens sporto plėtros, dviračių takų tinklo plėtros veiklą.

Siūloma įrengti regioninę dviračių trasą, kuri yra numatyta Nacionalinių dviračių trasų specialiojo plano sprendiniuose, t.y. Palanga – Vydmantai – Kretinga – Raguviškiai – Kartena – link Plungės. Formuojant visą regioną apimančių dviračių trasų tinklą su išėjimais į kitus Lietuvos regionus rekomenduojama įrengti tokias trasas: Skuodas – Salantai – kryptis link Platelių, Klaipėda – Baičiai – Baubliai – Kretinga – Palanga, Šilutė – Gardamas – kryptis link Tauragės, Gardamas – Švėkšna – kryptis link Rietavo, Šilutė – Pašyšiai – kryptis link Vilkyškių.

Gamtos išteklių ir aplinkos kokybė

Siūloma **didinti regiono miškingumą** vadovaujantis VI Žemėtvarkos instituto Kraštotvarkos ir teritorijos planavimo skyriaus parengtomis Nenašios žemės apsodavimo mišku schemomis. Jose nenašią žemės ūkio paskirties žemę siūloma apsodinti mišku. Konkrečios teritorijos yra nurodytos brėžinyje.

Saugant neatsinaujinančius energijos išteklius, siūloma regione skatinti atsinaujinančių energijos šaltinių naudojimą, t.y. naudoti vėjo, vandens, geoterminę energiją gyventojų ir ūkio subjektų poreikiams tenkinti. Apie tai detaliau skyriuje „Inžinerinė infrastruktūra“.

Rekreacinių teritorijų naudojimo principai pateikiami skyriuje „Turizmas ir rekreacija“.

4.3. Arealų funkciniai (naudojimo) prioritetai (Teritorijos naudojimo funkcinių prioritetų brėžinys)

Klaipėdos apskrities teritorija patenka į Pajūrio, Vakarų žemaičių bei nedidelę dalį Vidurio žemaičių arealo, išskirtų Lietuvos Respublikos teritorijos bendrajame plane.

Pajūrio arealas apima Klaipėdos, Neringos, Palangos miestų ir Šilutės, Klaipėdos ir Kretingos rajonų savivaldybių teritorijas. LR teritorijos bendrajame plane pažymima, kad Pajūrio arealas užima ypač svarbią vietą plėtojant šalies ekonomiką, rekreaciją ir turizmą. Šis arealas pasižymi unikaliu ir pažeidžiamu kraštovaizdžiu, gamtiniais ir kultūriniais išteklių. Prioritetinės teritorijų naudojimo formos, numatytos LR teritorijos bendrajame plane, yra rekreacija, konservacija ir žvejyba, taip pat transportas.

LR teritorijos bendrajame plane nustatyta, kad Vakarų žemaičių areale prioritetai turėtų būti teikiami tausojančiam žemės ir miškų ūkiui bei ekstensyviai rekreacijai, o Vidurio žemaičių areale - tausojančiam miškų ūkiui, konservacijai bei rekreacijai.

Teritorijos funkcinių prioritetų sritys, išskirtos LR teritorijos bendrajame plane, yra nepakankamai apibrėžtos apskrities teritorijų naudojimo funkciniams prioritetams nustatyti. Todėl LR teritorijos bendrajame plane pateikti funkciniai prioritetai yra konkretizuojami bei teritoriškai lokalizuojami apskrities teritorijoje.

Klaipėdos apskrities teritorijos bendrojo plano sprendiniuose išskiriamose funkcinių zonų teritorijose žemė naudojama pagal įvairias paskirtis, t.y. daug skirtingos žemės naudojimo tikslinės paskirties sklypų. Bendrojo plano Teritorijos naudojimo funkcinių prioritetų brėžinyje nustatomas tik žemės naudojimo prioritetas, t.y. vyraujanti sklypų žemės naudojimo paskirtis (pažymima indeksu). Greta indeksais pažymima ir kita leistina pagrindinė žemės naudojimo paskirtis – pavyzdžiui ŽPU, Ržm ir t.t. Indeksų reikšmės išaiškintos šiame skyriuje.

Didžiojoje Klaipėdos apskrities teritorijos dalyje kaip vienas iš teritorijos naudojimo prioritetų išlieka intensyvus arba tausojantis (ekologinis) žemės ūkis, intensyvus (ūkininkavimas pagal IV grupės miškų tvarkymo reikalavimus) arba tausojantis (ūkininkavimas pagal II-III grupės miškų tvarkymo reikalavimus) miškų ūkis. Intensyviai ūkinei veiklai (pramonei, infrastruktūrai, rekreacijai, gavybai) naudotina teritorija, turinti didžiausią potencialą plėtrai ir dėl šios priežasties koncepcijoje priskirta svarbiausiam rajono plėtros centrams ir pcentrams. Rekreacijos veikla yra skatinama teritorijose, turinčiose rekreacinius išteklius (upių ir tvenkinių pakrantėse).

Esant situacijai, kai toje pačioje teritorijoje susikerta gamtosauginiai interesai (koncepcijoje įvardintos gamtinės ašys) ir galimybė plėsti kitas sritis, prioritetas teikiamas gamtos apsaugai ir tausojimui. Tokiu būdu tokiose teritorijose visos veiklos dalinai apribojamos, nustatant tam tikrus reikalavimus (tausojantis žemės ir miškų ūkis, konservacija).

Žemės ūkio veiklos prioriteto teritorijos. Intensyvaus ūkininkavimo zona. (brėžinyje pažymėta indeksu Ž) Dėl vertingų dirvožemių galimybės panaudoti ariamajai žemei (vienmečiams augalams), ši teritorija tinkamiausia naudoti pagal tradiciškai vystomą ūkių specializaciją. Tai – dirvai reiklių žemės ūkio augalų auginimas pardavimui (kviečiai, miežiai, cukriniai runkeliai, linai, rapsai) bei javų auginimas pašariniams grūdams, pienininkystei. Pagalbinės gamybos šakos gali būti vystomos tik dėl sėjomainose būtinų auginti neprekinį žemės ūkio pasėlių ir ūkiuose išauginamų pašarų pagrindu.

Tausojamojo žemės ūkio zona (brėžinyje pažymėta indeksu ž) labai geros ir geros ūkinės vertės žemėse. Žemė naudotina intensyviai mišrios specializacijos ūkių veiklai, auginant prekinę augalininkystės produkciją ir dalį pašarinių augalų, reikalingų gyvulininkystei plėtoti. Naudojant žemę, rekomenduotina diegti tausojamojo ir ekologinio ūkininkavimo sistemas, laikytis geros ūkininkavimo praktikos reikalavimų.

Miškų ūkio veiklos prioriteto teritorijos. Intensyvaus ūkininkavimo zonai (brėžinyje pažymėta indeksu M) priskirti ūkiniai miškai (IV miškų grupė). Miškų ūkio veikla turi skatinti efektyvų daugiatikslį miškų naudojimą, siekiant užtikrinti ekonominį gyvybingumą ir platų aplinkosauginių bei socialinių funkcijų spektrą. Tačiau kartu ūkinė veikla šios grupės miškuose turi išsaugoti biologinę įvairovę ir su ja susijusias vertybes, vandens išteklius,

dirvožemį, unikalias ir lengvai pažeidžiamas ekosistemas bei kraštovaizdį, išlaikyti miško ekologines funkcijas bei miškų vientisumą.

Tausojamojo ūkininkavimo zonos (brėžinyje pažymėti indeksu m) priskirti ekosistemų apsaugos miškai (IIA miškų grupė) – draustinių miškai, buveinių ir gamtos išteklių miškai ir priešeroziniai miškai, rekreaciniai miškai (IIB miškų grupė) – miško parkų miškai bei rekreaciniai miško sklypai; apsauginiai miškai (III miškų grupė) – draustiniuose esantys miškai, laukų apsauginiai miškai, miško sėkliniai medelynai ir vandens telkinių apsaugos zonų miškai. Tausojantis, daugiatakslis miško naudojimas, užtikrintu miško ekosistemų stabilumą, esamų gamtinių bei kultūrinių vertybių išsaugojimą, biologinės įvairovės palaikymą, o taip pat ekonominių klausimų sprendimą.

Numatomi naujai įveisti miškai pagal savo funkcijas priskirtini tai zonai ar miškų grupei, kuriai priskirti greta esantys miškai. Rekomenduotina, kad pirmieji miško sodinimas būtų planuojamas formuojant priešeroziniuose miškuose, laukų apsauginiuose miškuose ir vandens telkinių apsaugos zonų miškuose.

Konservacinės veiklos prioriteto teritorijos (brėžinyje pažymėtos indeksu k). Joms priskirtos valstybinių draustinių ir biosferos poligono taip pat kitų saugomų teritorijų ir gamtinio karkaso teritorijos. Šiose teritorijose galima plėtoti veiklą tausojančią gamtos išteklius, gausinančią biologinę įvairovę, puoselėjančią vietos kraštovaizdį ir tradicinį ūkininkavimą.

Kitos ūkinės veiklos prioriteto teritorijos. Joms priskirtos:

Gyvenamųjų vietovių plėtros teritorijos (brėžinyje pažymėtos indeksu U).

Tai teritorijos prie miestų ir miestelių ir kaimų, kuriose pagal parengtus miestų bendruosius planus ir kaimų bei miestelių detaliuosius planus ar urbanistinės plėtros specialiuosius planus vystytina gyvenamoji, visuomeninė, komercinė, pramoninė paskirties statyba bei kita ne žemės ūkio veikla.

Teritorijos, skirtos pramonės ir infrastruktūros plėtrai, naudingųjų iškasenų telkinių eksploatavimui (brėžinyje pažymėtos indeksu P/p arba I/i - pramonės arba infrastruktūros plėtra). Tai žemės plotai, tinkami įvairaus pobūdžio pramonės, komunikacijų, logistikos ir komercijos plėtrai, taip pat žemės plotai su balansiniais naudingųjų iškasenų telkiniais, kurie gali būti eksploatuojami teisės aktų nustatyta tvarka. Numatomų tyrinėti naudingųjų iškasenų telkinių paieškos gali būti visoje apskrities teritorijoje, išskyrus konservacinės paskirties žemę, draustinių teritorijas ir gamtos bei kultūros paveldo teritorijas. Gavus leidimą eksploatuoti šias naudingąsias iškasenas, žemės sklypai leidimą gavusiems asmenims įteisinami naudoti teisės aktų nustatyta tvarka.

Teritorijos, skirtos intensyviai rekreacijai (brėžinyje pažymėtos indeksu R/r).

Šios teritorijos išskirtos prie valstybinės reikšmės vandens telkinių. Šiose teritorijose prioritetas teikiamas rekreacinei veiklai (papildimams, poilsio infrastruktūrai ir paslaugoms plėtoti), turizmo infrastruktūros, pramogų ir paslaugų plėtrai. Nedideliais mastais gali būti plėtojamas ir tausojantis žemės bei miškų ūkis, visuomeninė (sporto kompleksų, sveikatinimo įstaigų) statyba.

Vandens ūkio veiklos prioriteto teritorijos (brėžinyje pažymėti vandens telkiniai). Šios teritorijos – apskrities teritorijoje esantys vandens telkiniai (jūros šelfas, marios, upės, ežerai, tvenkiniai). Veiklą juose reglamentuoja teisės aktai.

Pastaba: Numatyti teritorijos naudojimo prioritetai indeksų grupėse yra išdėstyti prioritetine tvarka, t.y. eilė atitinka jų santykinę prioritetiškumą (pirmoji nurodyta funkcija yra labiausiai skatinama atitinkamoje teritorijoje).

4.4. Teritorijos tvarkymo reglamentavimo ypatumai

Svarbiausi (bendrieji) Klaipėdos apskrities teritorijų tvarkymo principai:

- *Partnerystės*, lygių galimybių principu vadovujamasi siekiant mažinti socialinius ir ekonominius skirtumus tarp savivaldybių ar kitokiais kriterijais išskiriamų regiono teritorijų;
- *Atsakomybės* principu vadovujamasi siekiant mažinti pagrindinių ūkio (transporto, pramonės, energetikos, žemės ūkio, būsto, turizmo) šakų poveikį aplinkai;
- *Ekologinio efektyvumo* (dematerializacijos) principu vadovujamasi siekiant efektyviau naudoti gamtos išteklius ir tvarkyti atliekas. Gamyba ir paslaugos turi augti daug greičiau nei naudojami gamtos išteklių, tai yra tam pačiam kiekiui gaminių pagaminti ir paslaugų suteikti turi būti sunaudojama vis mažiau energijos ir kitų gamtos išteklių.
- *Lankstumo* principu vadovujantis plėtros prioritetai, tikslai, uždaviniai, jų įgyvendinimo priemonės turi būti derinami ir tikslinami atsižvelgiant į sparčiai kintančias regiono išorės ir vidaus sąlygas;
- *Nuoseklios raidos* principu vadovujamasi siekiant saugoti kraštovaizdžio, biologinę įvairovę, kultūros vertybes. Kraštovaizdžio transformacijos turi būti nuoseklios ir neturi mažinti jo vertės bei naikinti vertės požymių. Visų planuojamų veiklų tipas, mastas ir intensyvumas turi atitikti planuojamos teritorijos natūralias plėtros galimybes.

Apskrities ir savivaldybių rengiami planai, strategijos ir programos turi neprieštarauti išvardintiems principams.

Planuojama, kad gamtiniai elementai, esantys kranto zonoje ties Klaipėda, Būtinge, Palangos oro uostu patirs didelę žmogiškosios veiklos įtaką. Kraštovaizdžio transformacijos šiose teritorijose neturi sunaikinti jo vertybių. Plėtojant infrastruktūrą, rekreaciją pakrantės zonos teritorijoje, kuri yra jautri gamtiniu požiūriu, vadovautis LR Pajūrio juostos įstatyme išdėstytais nuostatomis.

Regiono kaimo vietovėse, turinčiose rekreacinių išteklių, tikslinga plėtoti įvairių formų turizmo veiklą ir paslaugas. Prioritetą turizmo ir poilsio veiklai teikti Kuršių Nerijoje, Nemuno deltos areale, Minijos ir Danės upių pakrantės zonose veikla plėtojama siejant ją su kraštovaizdžio, kultūros vertybių ir biologinės įvairovės apsauga.

Klaipėdos apskrities savivaldybių, miestų, miestelių ir kaimų bendrųjų, specialiųjų ir detaliųjų planų, taip pat žemėtvarkos, miškotvarkos, vandentvarkos ir kitų teritorijų planavimo organizatoriai (užsakovai) ir rengėjai privalo laikytis šių planavimo principų:

- derinti visuomenės socialinės ir ekonominės plėtros bei ekologinius interesus, griežtai laikytis gyventojų aprūpinimo socialine ir inžinerine infrastruktūra normų, nepabloginti gyvenamosios aplinkos kokybės;

- saugoti šiuo metu naudojamas ir numatyti (rezervuoti) pagal normatyvus bei poreikį naujas bendro naudojimo atviras erdves, skirtas gyventojų poilsiui, sportui, pramogoms;

- numatyti visuomenės poreikiams paimamas ir rezervuojamas teritorijas inžinerinei ir socialinei infrastruktūrai plėtoti, atliekoms surinkti, rūšiuoti, saugoti ir utilizuoti;
- susieti planuojamą ūkinę veiklą su inžinerinės ir socialinės infrastruktūros plėtra, plėtoti gyvenamųjų namų statybą tik inžineriškai parengtose teritorijose;
- Klaipėdos miesto įtakos zonoje strateginius planavimo ir plėtros klausimus spręsti miesto, rajono savivaldybių ir apskrities viršininko bendru sutarimu.

4.5. Siūlomi regioninės politikos organizavimo būdai ir priemonės

Igyvendinant apskrities regioninę politiką, siekiama tokių strateginių tikslų:

1. užtikrinti teritoriškai diferencijuotą socialinę, ekonominę ir ekologinę plėtrą bei regiono teritorijos tvarkymą siekiant visapusiškai išnaudoti vietos sąlygų ypatumus bei išsaugoti regiono savastį;
2. mažinti gyvenimo kokybės regione disproporciją mažinant socialinius ir ekonominius skirtumus regiono viduje.

Regioninė politika įgyvendinama vadovaujantis šiais dokumentais:

- Lietuvos Respublikos teritorijos bendruoju planu;
- Valstybės ilgalaikės raidos strategija ir Bendrojo programavimo dokumentu;
- Atskirų ūkio šakų plėtros strategijomis ir programomis, kuriose įtvirtintas regioninės politikos matmuo;
- Apskrities teritorijos ir savivaldybių teritorijų bendraisiais ir strateginiais plėtros planais;
- Regionines ir vietines plėtros iniciatyvas.

Apskrities bendrasis planas, savivaldybių ir miestų bendrieji planai susieti tarpusavyje subsidiariteto principu. Jie detalizuoja ir plėtoja apskrities, t.y. aukštesnio lygmens, plano nuostatas ir sprendinius. Iš kitos pusės, palaikomas ir grįžtamasis ryšys, t.y. regioninės politikos struktūra apskrities bendrajame plane yra koordinuojama vertikalčiai ir horizontalčiai.

Visi apskrityje rengiami specialieji planai bei strategijos turi neprieštarauti apskrities arba atitinkamos savivaldybės bendrojo plano nuostatoms.

Rekomenduojama formuoti regioninei politikai vykdyti reikalingų apskrities programų sistemą:

- Kompleksinės regioninės programos
 1. Skuodo savivaldybės integravimo į bendrą apskrities ekonominę plėtrą programa;
 2. Paslaugų kaimo vietovėse plėtros programa;
 3. Viešosios turizmo infrastruktūros ir paslaugų plėtros programa;
 4. Regioninio lygmens dviračių turizmo specialusis planas;
 5. Viešojo transporto sistemos rekonstrukcijos programa;
 6. Smulkaus ir vidutinio verslo plėtros programa.
- Specialiosios programos
 7. Pajūrio juostos žemyninės dalies tvarkymo specialusis planas;
 8. Kuršių marių pakrančių uostų infrastruktūros plėtros planas;
 9. Infrastruktūros koridorių plėtros Klaipėdos regione specialusis planas.

INFORMACIJOS ŠALTINIAI IR NAUDOTA LITERATŪRA

- **Klaipėdos apskrities bendrojo plano urbanistinė dalis.** Lietuvos mokslininkų sąjungos Klaipėdos skyrius. *S. Vaitekūnas, A. Mureika, A. Urbis*. Klaipėda, 1996 (rankraštis).
- **Klaipėdos apskrities bendrasis planas. Gamtonaudos ir gamtosaugos dalies preliminarūs sprendiniai.** Klaipėdos universiteto Regioninio planavimo centras. Klaipėda, 1997 (rankraštis)
- **Klaipėdos apskrities bendrasis planas. Socialinė dalis.** Preliminariniai teiginiai ir sprendiniai. *P. Grecevičius, S. Vaitekūnas, J. Genys, V. Janušonis, A. Armaitienė, E. Janeliauskas, J. Olšauskaitė, I. Calzonienė, N. Laužikienė, S. Šermukšnytė, L. Šemetulskytė*. Klaipėda, 1997 (rankraštis).
- **Klaipėdos apskrities bendrasis planas. Žemės ūkis.** Preliminarūs sprendiniai. Klaipėda, 1997 (rankraštis).
- **Klaipėdos apskrities bendrasis planas. Plano pagrindimas (tarpinė ataskaita).** Klaipėdos universiteto Regioninio planavimo centras. *S. Vaitekūnas, A. Mureika, P. Grecevičius, A. Urbis, K. Vaitiekūnas. Ekspertai: V. Janušonis, P. Kavaliauskas, E. Lapinskas, A. Armaitienė, J. Genys, E. Riepšas, S. Oleninas, V. Valeika, K. Ruikys, I. Calzonienė, E. Janeliauskas, L. Šemetulskytė, A. Kontautas, J. Simonavičiūtė, A. Olšauskas, A. Tiknius, A. Razinkovas*. Klaipėda, 1997 (rankraštis).
- **Klaipėdos apskrities bendrasis planas. Socialinė dalis./ Socialinė aplinka. Kultūrinė aplinka. Rekreacinė aplinka.** Klaipėdos universiteto Regioninio planavimo centras. *P. Grecevičius, A. Armaitienė, V. Janušonis, S. Vaitekūnas, I. Calzonienė, S. Šermukšnytė, E. Janeliauskas, N. Laužikienė*. Klaipėda, 1998 (rankraštis).
- **Klaipėdos apskrities bendrasis planas 2020 m. (Vakarų Lietuvos ateities vizija.) Pirmoji redakcija.** Preliminariniai teiginiai ir sprendiniai. Klaipėda, 1998 (rankraštis).
- **Klaipėdos apskrities bendrasis planas. Dalis: Bioprodukcinis ūkis./ Žemės ūkis. Miškų ūkis. Žuvininkystės ūkis.** Pagrindiniai teiginiai ir sprendiniai (santrauka). Klaipėdos universiteto Regioninio planavimo centras. *A. Urbis, E. Lapinskas, S. Bernotas, N. Daugėlienė, S. Čiuberkis, A. Tiknius, E. Riepšas, R. Ambrulaitis, P. Kurlavičius*. Klaipėda, 1998 (rankraštis).
- **Klaipėdos apskrities bendrasis planas. Dalis: gamtonauda ir gamtosauga.** Pagrindiniai teiginiai ir sprendiniai (santrauka). Klaipėdos universiteto Regioninio planavimo centras. *A. Urbis, A. Tiknius, S. Oleninas, A. Kontautas, R. Ambrulaitis, P. Kavaliauskas, E. Riepšas, P. Kurlavičius*. Klaipėda, 1998 (rankraštis).
- **Klaipėdos apskrities susisiekimo sistema. Valstybiniai automobilių keliai.** Transporto ir kelių tyrimų institutas. *A. Domantas*. Kaunas, 1999 (rankraštis).
- **Urbanistinės dalies pagrindiniai sprendiniai.** Dalies vadovas *A. Mureika. Ekspertai: K. Ruikys, V. Valeika, V. Mureikienė, J. Simonavičiūtė* (rankraštis).
- **Žuvininkystės ūkio skyrius.** Preliminariniai sprendiniai. Santrauka (rankraštis).
- **Miškų ūkio skyrius.** Preliminariniai sprendiniai. Santrauka (rankraštis).
- **Klaipėdos apskrities bendrojo plano preliminariniai sprendiniai.** Santrauka (rankraštis).
- **Klaipėdos apskrities regioninės plėtros preliminarūs prioritetai ir uždaviniai.** Tarpžinybinė apskrities darbo grupė. Klaipėda, 1999 (rankraštis).
- **Klaipėdos ir Tauragės apskričių pasirengimo potvyniams ir potvynių padariniams šalinti 2007–2015 metų programą** (Žin. 2006, Nr. 132-5007).
- **Kompleksinė Nemuno žemupio ir Kuršių marių vandens išteklių apsaugos ir racionalaus naudojimo programa** (Žin., 2002, Nr. 62-2545).

- **Kuršių marių vandens kokybės gerinimo programą** (Žin., 2006, Nr. 71 – 2629).
- **Lietuvos Respublikos teritorijos bendrasis planas**, patvirtintas LR Seimo 2002 m. spalio 29 d. sprendimu Nr. IX-1154.
- **Klaipėdos regiono plėtros planas 2003-2006 metams**. Klaipėda, 2003
- **Šilutės rajono strateginis planas 2005-2014 metams**, patvirtintas Šilutės rajono savivaldybės tarybos 2004 m. liepos 15 d. sprendimu (pakoreguotas 2008 metais)
- **Skuodo rajono savivaldybės 2007-2013 metų strateginis plėtros planas**.
- **Palangos miesto plėtros iki 2015 metų strateginis planas su pakeitimais**, patvirtintas Palangos miesto savivaldybės tarybos 2004 m. balandžio 1 d. sprendimu, pakeitimai, patvirtinti Palangos miesto savivaldybės tarybos 2005 m. gruodžio 8 d. sprendimu Nr. T2-235.
- **Klaipėdos rajono strateginis planas 2004-2012 metams**.
- **Klaipėdos rajono savivaldybės teritorijos bendrasis planas**, patvirtintas Klaipėdos rajono tarybos 2005 m. gruodžio 29 d. sprendimu Nr. T11-405.
- **2007-2013 m. Klaipėdos miesto plėtros strateginis planas**, patvirtintas Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos sprendimu 2007 m. rugsėjo 27 d. Nr. T2-285.
- **Klaipėdos miesto bendrasis planas**, patvirtintas Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos 2007 m. balandžio 5 d. sprendimu Nr. T2 – 110.
- **Neringos savivaldybės strateginis plėtros planas 2007-2013 metams**, patvirtintas Neringos savivaldybės tarybos 2007 m. rugsėjo 05 d. sprendimu Nr. T1-132
- **Kretingos rajono 2007-2013 metų plėtros planas**, patvirtintas Kretingos rajono savivaldybės tarybos 2007 m. kovo 29 d. sprendimu Nr. T2-74
- **Valstybės ilgalaikės raidos strategija**, patvirtinta LR Seimo 2002 m. lapkričio 12 d. nutarimu Nr. IX-1187 (Žin., 2002, Nr.113 – 5029)
- **Lietuvos ūkio (ekonomikos) plėtros iki 2015 metų ilgalaikė strategija**, patvirtinta LR Vyriausybės 2002 m. birželio 12 d. nutarimu Nr.853
- **2002-2015 metų LR valstybinės reikšmės kelių priežiūros ir plėtros programa**, VĮ Transporto ir kelių tyrimo institutas. Kaunas, 2001
- **Lietuvos 2004-2006 metų bendrasis programavimo dokumentas**, patvirtintas LR Vyriausybės 2004 rugpjūčio 2 d. nutarimu Nr. 935.
- **Lietuvos 2007-2013 metų Europos Sąjungos struktūrinės paramos panaudojimo strategija** (projektas).
- **Euroregiono „Baltija“ plėtros strategija**. Patvirtinta euroregiono „Baltija“ tarybos 2005 m. lapkričio 28 d.
- **Valstybinis strateginis atliekų tvarkymo planas**, patvirtintas LR Vyriausybės 2002 m. balandžio 12 d. nutarimu Nr. 519, LR Vyriausybės 2007 m. spalio 31 d. nutarimo redakcija Nr. 1224 (Žin., 2002, Nr. 40-1499; 2007, Nr.122-5003).
- **Lietuvos Baltijos jūros krantų tvarkymo programa 2008 – 2013 m.**
- **Pajūrio juostos tvarkymo programa 2008 – 2013 m.**, patvirtinta LR aplinkos ministro 2008 m. sausio 31 d. įsakymu Nr. D1-88.